2024/1108

2024 5 23

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2024/1108

2024 m. kovo 13 d.

kuriuo dėl sertifikuotinų bepiločių orlaivių sistemų pradinio tinkamumo skraidyti iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 ir dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 ([1]), ypač į jo 58 straipsnio 1 dalį ir 61 straipsnio 1 dalies d punktą,

kadangi:

(1) atsižvelgus į bepiločių orlaivių naudojimo pobūdį ir riziką, Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnyje „Bepiločių orlaivių atitiktis reikalavimams“ nustatyta, kad priklausomai nuo tokios rizikos ir pobūdžio gali būti reikalaujama pateikti pažymėjimą dėl bepiločių orlaivių ir jų variklių, oro sraigtų, dalių, kilnojamosios įrangos ir nuotolinio orlaivių valdymo įrangos projektavimo, gamybos, techninės priežiūros;

(2) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 56 straipsnį Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 ([2]) 40 straipsnyje nustatyti bepiločių orlaivių sistemų sertifikavimo reikalavimai;

(3) pagal Reglamento (ES) 2018/1139 58 straipsnio 1 dalies b punktą sąlygos ir procedūros, kuriomis išduodami pagal to reglamento 55 straipsnį būtini pažymėjimai, gali būti grindžiamos Reglamento (ES) 2018/1139 IX priede nustatytais esminiais reikalavimais ir to paties reglamento III priede nustatytais suderinamumo su aplinka reikalavimais arba gali apimti tokius reikalavimus;

(4) Komisijos reglamentu (ES) Nr. 748/2012 ([3]) nustatyti civilinių orlaivių ir į juos įmontuojamų variklių, oro sraigtų ir dalių projektavimo ir gamybos reikalavimai turėtų būti pritaikyti atsižvelgiant į bepiločių orlaivių sistemų ypatybes;

(5) prie tokių ypatybių priskiriama Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnyje apibrėžta nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo įranga. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2024/1110 ([4]) ta įranga vadinama valdymo ir stebėjimo bloku;

(6) saugiam sertifikuotinų bepiločių orlaivių naudojimui būtina, kad valdymo ir stebėjimo blokui būtų taikomos tokios pačios procedūros, kokiomis pažymėjimai išduodami bepiločiams orlaiviams, nustačius, kad tas pats sertifikavimo procesas taikomas bepiločių orlaivių sistemoms, nes jos sudarytos iš bepiločio orlaivio ir jo valdymo ir stebėjimo bloko;

([1]) OL L 212, 2018 8 22, p. 1.

([2]) 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 dėl bepiločių orlaivių sistemų ir trečiųjų valstybių bepiločių orlaivių sistemų naudotojų (OL L 152, 2019 6 11, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/945/oj).

([3]) 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivių ir susijusių gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo skraidyti ir aplinkosauginio sertifikavimo arba atitikties deklaravimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų pajėgumo reikalavimų įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

([4]) 2024 m. balandžio 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2024/1110, kuriuo dėl sertifikuojamų bepiločių orlaivių sistemų pradinio tinkamumo skraidyti iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 ir dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 (OL L, 2024/1110, 2024 5 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/1110/oj).

(7) lengvesnių už orą bepiločių orlaivių sistemos joms būdingą riziką kelia trečiosioms šalims, tačiau ji mažesnė nei kitokių bepiločių orlaivių konfigūracijų keliama rizika, todėl tokias sistemas galima naudoti be reikalavimo turėti išduotą projektavimo pažymėjimą;

(8) specialiai moksliniams tyrimams, eksperimentams arba moksliniais tikslais sukurtos arba pakeistos bepiločių orlaivių sistemos projekto patikra gali būti atliekama nereikalaujant išduoti tipo pažymėjimą, nes tokios sistemos paprastai naudojamos mažesnės rizikos aplinkoje;

(9) bepiločių orlaivių sistemų, kurioms būtinas tipo pažymėjimas, nepertraukiamasis tinkamumas skraidyti turėtų atitikti Komisijos deleguotąjį reglamentą (ES) 2024/1107 ([5]), tačiau bepiločių orlaivių sistemų, kurias ketinama naudoti veiklai, kuriai tipo pažymėjimo nereikalaujama pagal Reglamento (ES) 2019/945 40 straipsnio 1 dalies d punktą, atitikties nereikalaujama, net jei gamintojas nusprendė tokio pažymėjimo prašyti;

(10) kad suinteresuotieji subjektai turėtų pakankamai laiko užtikrinti atitiktį naujiesiems sertifikuotųjų bepiločių orlaivių sistemų pradinio tinkamumo skraidyti pagrindiniams reikalavimams, šis reglamentas taikomas nuo 2025 m. gegužės 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 748/2012 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 748/2012 iš dalies keičiamas taip:

1) pavadinimas pakeičiamas taip:

„**2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos tinkamumo skraidyti ir aplinkosauginio sertifikavimo arba orlaivių ir susijusių gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų atitikties deklaravimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų pajėgumo reikalavimų įgyvendinimo taisyklės**“;

2) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Šiuo reglamentu pagal Reglamento (ES) 2018/1139 (*) 19, 58 ir 62 straipsnius nustatomi bendri gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų tinkamumo skraidyti sertifikavimo ir aplinkosauginio sertifikavimo arba atitikties deklaravimo techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros, įskaitant:

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj)“;

([5]) 2024 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1107, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 papildomas išsamiomis sertifikuotų bepiločių orlaivių sistemų ir jų komponentų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti taisyklėmis ir šias užduotis vykdančių organizacijų ir darbuotojų patvirtinimo taisyklėmis (OL L, 2024/1107, 2024 5 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).

ii) f ir g punktai pakeičiami taip:

„f) gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų identifikavimą;

g) kai kurių dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų sertifikavimą;“;

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) 21 dalis – šio reglamento I priede nustatyti orlaivių ir susijusių gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo reikalavimai ir procedūros;

d) 21L dalis – šio reglamento Ib priede (21L dalyje) nustatyti orlaivių (kitų nei bepiločiai orlaiviai), visų pirma skirtų sportui ir rekreacijai, ir susijusių gaminių ir dalių sertifikavimo arba projekto atitikties deklaravimo, taip pat organizacijų projektavimo ir gamybos pajėgumo deklaravimo reikalavimai ir procedūros;“;

ii) f punktas pakeičiamas taip:

„f) orlaivio elementas – civiliniame orlaivyje skirta naudoti dalis arba prietaisas ir visi valdymo ir stebėjimo bloko komponentai;“;

iii) h punktas pakeičiamas taip:

„h) EPA – Europos dalies patvirtinimas. Orlaivio elementui suteiktas Europos dalies patvirtinimas reiškia, kad orlaivio elementas pagamintas pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis, kurių savininkas nėra susijusio gaminio ir valdymo ir stebėjimo bloko (išskyrus orlaivio elementus, gaminamus pagal ETSO) tipo pažymėjimo turėtojas;“;

iv) įrašomi šie l, m, n, o ir p punktai:

„l) valdymo ir stebėjimo blokas (VSB) – nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo ir stebėjimo įranga, apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 32 punkte;

m) valdymo ir stebėjimo bloko komponentas – valdymo ir stebėjimo bloko elementas;

n) valdymo ir stebėjimo bloko įrengimas – procesas, kurį atliekant valdymo ir stebėjimo bloko komponentai integruojami į fizinę aplinką, kuri tuo tikslu atitinka reikalavimus pagal įrengimo ir bandymo instrukcijų rinkinį, kad įrengtą valdymo ir stebėjimo bloką būtų galima naudoti bepiločiam orlaiviui valdyti;

o) bepiločio orlaivio sistema – Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 30 punkte apibrėžtas bepilotis orlaivis ir jo valdymo ir stebėjimo blokas;

p) orlaivis, turintis vertikaliojo kilimo ir tūpimo funkciją – varikliu varomas sunkesnis už orą orlaivis, išskyrus lėktuvą arba sukasparnį, galintis vertikaliai kilti ir tūpti naudodamasis keliamaisiais ir traukos varikliais, kilimo ir tūpimo metu užtikrinančiais keliamąją jėgą.“;

3) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų sertifikavimas“;

2) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Išduodami gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo blokų komponentų pažymėjimai, kaip nurodyta I priede (21 dalyje).“;

3) 2 dalies įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Nukrypstant nuo 1 dalies, alternatyvia tvarka, nurodyta Ib priede (21L dalyje), gali būti išduodami šių gaminių, išskyrus bepiločius orlaivius, pažymėjimai:“;

4) 3 dalies įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, alternatyvia tvarka, nurodyta Ib priede (21L dalyje), gali būti deklaruojama šių gaminių, išskyrus bepiločius orlaivius, projekto atitiktis:“;

4) 8 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Už gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų projektavimą arba jų pakeitimus arba remontą atsakinga organizacija pagal I priedą (21 dalį) įrodo savo tinkamumą.“;

2) 5 dalies įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, organizacija, kurios pagrindinė verslo vieta yra ne valstybėje narėje, savo pajėgumą gali įrodyti turėdama tos valstybės išduotą gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ar valdymo ir stebėjimo bloko komponento, dėl kurių ji teikia paraišką pagal I priedą (21 dalį), pažymėjimą, jeigu:“;

5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

1) 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Už gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų gamybą atsakinga organizacija įrodo savo tinkamumą pagal I priedo (21 dalies) nuostatas. Šio tinkamumo įrodyti nereikalaujama, kai organizacija gamina dalis, prietaisus arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentus, kuriuos pagal I priedą (21 dalį) galima įmontuoti į patvirtinto tipo gaminį be oficialaus išleidimo pažymėjimo (EASA 1 formos).

2. Nukrypstant nuo 1 dalies, gamintojas, kurio pagrindinė verslo vieta yra ne valstybėje narėje, gali įrodyti savo tinkamumą įgydamas tos valstybės išduodamą gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ar valdymo ir stebėjimo bloko komponento, dėl kurių jis teikia paraišką, pažymėjimą, jeigu įvykdytos abi šios sąlygos:

a) ta valstybė – tai gamybos valstybė;

b) agentūra nustatė, kad tos valstybės sistemoje numatyto nepriklausomo atitikties tikrinimo lygis atitinka nustatytąjį šiuo reglamentu: jis užtikrinamas taikant lygiavertę organizacijų patvirtinimo sistemą arba tiesioginiu tos valstybės kompetentingos institucijos dalyvavimu.“;

2) 8 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų, kuriuos pagal I priedą (21 dalį) galima be oficialaus išleidimo pažymėjimo (EASA 1 formos) įmontuoti į sertifikuoto tipo gaminį, gamyba;“;

6) I priedas (21 dalis) iš dalies keičiamas pagal šio reglamento I priedą.

2 straipsnis

Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 pakeitimai

Deleguotasis reglamentas (ES) 2019/945 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 punktas pakeičiamas taip:

„3. bepiločio orlaivio sistema (UAS) – Reglamento (ES) 2018/1139 (*) 3 straipsnio 30 punkte apibrėžtas bepilotis orlaivis ir jo valdymo ir stebėjimo blokas;

(*) 2018 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 dėl bendrųjų civilinės aviacijos taisyklių, ir kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos aviacijos saugos agentūra, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2111/2005, (EB) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 ir direktyvos 2014/30/ES ir 2014/53/ES bei panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 552/2004 ir (EB) Nr. 216/2008 bei Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3922/91 (OL L 212, 2018 8 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj)“;

b) 38 punktas pakeičiamas taip:

„38) valdymo ir stebėjimo blokas – nuotolinio bepiločių orlaivių valdymo ir stebėjimo įranga, apibrėžta Reglamento (ES) 2018/1139 3 straipsnio 32 punkte;“;

c) 39 punktas pakeičiamas taip:

„39) valdymo ir kontrolės sąsaja (C2) – skrydžiui valdyti naudojamas bepiločio orlaivio ir valdymo ir stebėjimo bloko duomenų ryšys;“;

2) 40 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Bent vieną iš šių sąlygų atitinkančios UAS projektavimas, gamyba ir priežiūra yra sertifikuojami:

a) jos matmenys yra ne mažesni kaip 3 m ir ji suprojektuota naudoti virš žmonių sambūrių, o bepilotis orlaivis nėra lengvesnis už orą;

b) ji suprojektuota žmonėms skraidinti;

c) ji suprojektuota pavojingiesiems kroviniams gabenti ir siekiant avarijos atveju sumažinti riziką trečiosioms šalims turi būti užtikrintas jos didelis patikimumas;

d) ji skirta naudoti specialiosios kategorijos skrydžiams, apibrėžtiems Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/947 5 straipsnyje, vykdyti, o kompetentinga institucija pagal Reglamento (ES) 2019/947 12 straipsnio 1 dalį, remdamasi rizikos vertinimu, kurį pagal to reglamento 11 straipsnį atliko UAS naudotojas, padarė išvadą, kad naudojimo rizika gali būti tinkamai sumažinta tik atlikus UAS sertifikavimą.“;

b) įrašoma 1a dalis:

„1a. 1 dalis netaikoma moksliniams tyrimams, eksperimentiniams ar moksliniams tikslams specialiai suprojektuotoms arba pritaikytoms UAS, kurių, tikėtina, bus pagaminta labai mažai. Tokių UAS naudojimui taikomas reikalavimas gauti skrydžio leidimą, kaip nustatyta Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo B poskyryje.“;

c) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 1 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkanti UAS turi atitikti taikytinus Komisijos reglamente (ES) Nr. 748/2012 (*) , Komisijos reglamente (ES) 2015/640 (**) ir Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2024/1107 (***) nustatytus reikalavimus.

_____

(*) 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės (OL L 224, 2012 8 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/748/oj).

(**) 2015 m. balandžio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/640 dėl papildomų tinkamumo skraidyti specifikacijų, susijusių su tam tikro tipo skrydžiais, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 965/2012 (OL L 106, 2015 4 24, p. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/640/oj).

(***) 2024 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2024/1107, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1139 papildomas išsamiomis sertifikuotų bepiločių orlaivių sistemų ir jų komponentų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti taisyklėmis ir šias užduotis vykdančių organizacijų ir darbuotojų patvirtinimo taisyklėmis (OL L, 2024/1107, 2024 5 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1107/oj).“;

d) įrašoma 2a dalis:

„2a. Kitais, nei nurodytieji 1 dalyje, tikslais sertifikuota UAS turi atitikti taikytinus Reglamentu (ES) Nr. 748/2012 ir Reglamentu (ES) 2015/640 nustatytus reikalavimus.“;

3) priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento II priedą.

3 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2025 m. gegužės 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2024 m. kovo 13 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

I PRIEDAS

Reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedas iš dalies keičiamas taip:

1) 21 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„Orlaivio ir susijusių gaminių, dalių ir prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir valdymo ir stebėjimo blokų komponentų, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimas“;

2) turinys („Turinys“) iš dalies keičiamas taip:

a) 21.A.2 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.2 Asmens, kito nei paraišką pažymėjimui išduoti pateikęs asmuo arba pažymėjimo turėtojas, įsipareigojimas“;

b) 21.A.35 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„Skrydžio bandymai“;

c) 21.A.115 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.115 Esminių pakeitimų patvirtinimo papildomu tipo pažymėjimu reikalavimai“;

d) 21.A.128 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.128 Orlaivio variklių, oro sraigtų ir valdymo ir stebėjimo blokų bandymai“;

e) A skirsnio K poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„K POSKYRIS. DALYS, PRIETAISAI IR VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKO KOMPONENTAI“;

f) 21.A.303 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.303 Taikomų reikalavimų laikymasis“;

g) 21.A.305 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.305 Dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų patvirtinimas“;

h) įrašomas naujas 21.A.308 dalies pavadinimas:

„21.A.308 Komponento tinkamumas įmontuoti į valdymo ir stebėjimo bloką“;

i) A skirsnio Q poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ, PRIETAISŲ, VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKŲ IR TOKIŲ BLOKŲ KOMPONENTŲ ŽENKLINIMAS“;

j) 21.A.801 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.801 Gaminių ir valdymo ir stebėjimo blokų ženklinimas“;

k) 21.A.804 dalies pavadinimas pakeičiamas taip:

„21.A.804 Dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų ženklinimas“;

l) B skirsnio K poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„K POSKYRIS. DALYS, PRIETAISAI IR VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKO KOMPONENTAI“;

m) B skirsnio Q poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ, PRIETAISŲ, VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKŲ IR TOKIŲ BLOKŲ KOMPONENTŲ ŽENKLINIMAS“;

3) 21.A.2 dalis pakeičiama taip:

„21.A.2 **Asmens, kito nei paraišką pažymėjimui išduoti pateikęs asmuo arba pažymėjimo turėtojas, įsipareigojimas**

Jei pareiškėjas, prašantis išduoti gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento pažymėjimą, arba tokio pažymėjimo turėtojas gali įrodyti, kad su kitu fiziniu arba juridiniu asmeniu yra sudaręs susitarimą, kuriuo užtikrinama, kad pažymėjimo turėtojo pareigos yra ir bus tinkamai vykdomos, tai veiksmų, kurių pagal šį reglamentą turi imtis toks pareiškėjas arba turėtojas, jo vardu gali imtis ir tokio pareiškėjo arba turėtojo pareigas jo vardu vykdyti gali tas kitas fizinis arba juridinis asmuo.“;

4) 21.A.3A dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 376/2014 (*) ir jo deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų taikymui, visi fiziniai arba juridiniai asmenys, pateikusieji paraišką išduoti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą, taikant ETSO išduodamą leidimą, esminio remonto projekto patvirtinimą, taip pat tokio pažymėjimo, leidimo ar patvirtinimo arba bet kokio kito aktualaus patvirtinimo, laikomo suteiktu pagal šį reglamentą, turėtojai:

1. sukuria ir taiko pranešimų apie įvykius rinkimo, tyrimo ir analizavimo sistemą, kad būtų galima nustatyti neigiamas tendencijas arba pašalinti trūkumus ir išskirti įvykius, apie kuriuos privaloma pranešti pagal 3 punktą, taip pat įvykius, apie kuriuos pranešama savanoriškai. Kai pagrindinė verslo vieta yra valstybėje narėje, gali būti sukurta viena bendra sistema, kad būtų laikomasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 376/2014 ir jo įgyvendinimo aktų ir Reglamento (ES) 2018/1139 bei jo deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų. Pranešimo sistema turi apimti:

i) pranešimus apie gedimus, veikimo sutrikimus, defektus ar kitus įvykius, kurie daro arba gali daryti neigiamą poveikį gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento, kuriems taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomas tipo pažymėjimas, taikant ETSO išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas ar bet koks kitas aktualus patvirtinimas, laikomas suteiktu pagal šį reglamentą, nepertraukiamajam tinkamumui skraidyti, ir susijusią informaciją;

ii) klaidas, įvykius be padarinių ir pavojus, kurių neapima i punktas;

2. žinomiems gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento naudotojams, taip pat, gavę prašymą, bet kuriam asmeniui, įgaliotam pagal kitus įgyvendinimo ar deleguotuosius aktus, suteikia informaciją apie pagal 1 punktą sukurtą sistemą ir kaip teikti pranešimus ir informaciją apie 1 punkto i papunktyje nurodytus gedimus, veikimo sutrikimus, defektus ar kitus įvykius;

3. agentūrai praneša apie visus su gaminiu, dalimi, prietaisu, bepiločio orlaivio sistema, valdymo ir stebėjimo bloku arba tokio bloko komponentu, kuriems taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimas, taikant ETSO išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas arba bet koks kitas aktualus patvirtinimas, laikomas suteiktu pagal šį reglamentą, susijusius jam žinomus gedimus, veikimo sutrikimus, defektus arba kitus įvykius, kurie sukėlė arba gali sukelti pavojingą būklę.

(*) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 376/2014 dėl pranešimo apie civilinės aviacijos įvykius, jų analizės ir tolesnės veiklos, kuriuo iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB ir Komisijos reglamentai (EB) Nr. 1321/2007 ir (EB) Nr. 1330/2007 (OL L 122, 2014 4 24, p. 18).“;

b) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Nedarant poveikio Reglamento (ES) Nr. 376/2014 ir jo deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų taikymui, kiekvienas fizinis arba juridinis asmuo, turintis pagal šio skirsnio G poskyrį išduotą gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimą arba pateikęs paraišką tokį pažymėjimą išduoti, arba gaminantis gaminį, dalį, prietaisą, bepiločio orlaivio sistemą, valdymo ir stebėjimo bloką arba tokio bloko komponentą, kuriems taikomas šio skirsnio F poskyris:

1. sukuria ir taiko pranešimų apie įvykius, įskaitant pranešimus apie klaidas, įvykius be padarinių ir pavojus, rinkimo ir vertinimo sistemą, kad būtų galima nustatyti neigiamas tendencijas arba pašalinti trūkumus ir išskirti įvykius, apie kuriuos privaloma pranešti pagal šio punkto 2 ir 3 papunkčius, taip pat įvykius, apie kuriuos pranešama savanoriškai. Organizacijose, kurių pagrindinė verslo vieta yra valstybėje narėje, gali būti sukurta viena bendra sistema, kad būtų laikomasi Reglamento (ES) Nr. 376/2014 ir jo įgyvendinimo aktų ir Reglamento (ES) 2018/1139 bei jo deleguotųjų ir įgyvendinimo aktų reikalavimų;

2. atsakingam projekto patvirtinimo turėtojui praneša apie visus atvejus, kai gamybinei organizacijai išleidus gaminius, dalis, prietaisus bepiločio orlaivio sistemą, valdymo ir stebėjimo blokus arba tokių blokų komponentus vėliau nustatyta, kad jie gali neatitikti taikomų konstrukcinių duomenų, ir su projekto patvirtinimo turėtoju atlieka tyrimą, kad būtų nustatyti nuokrypiai, dėl kurių gali susidaryti pavojinga būklė;

3. pagal 21.1 punktą atsakingai valstybės narės kompetentingai institucijai ir agentūrai praneša apie nuokrypius, nustatytus pagal 21.A.3A dalies b punkto 2 papunktį, dėl kurių gali susidaryti pavojinga būklė;

4. jeigu gamybinė organizacija veikia kaip kitos gamybinės organizacijos tiekėja, tai kitai organizacijai taip pat praneša apie visus atvejus, kai jai nusiuntus gaminius, dalis, prietaisus, bepiločio orlaivio sistemą, valdymo ir stebėjimo blokus arba tokių blokų komponentus vėliau nustatyta, kad jie gali neatitikti taikomų konstrukcinių duomenų.“;

5) 21.A.3B dalis pakeičiama taip:

„21.A.3B **Tinkamumo skraidyti nurodymai**

a) Tinkamumo skraidyti nurodymai – agentūros parengtas arba priimtas dokumentas, kuriame nustatomi veiksmai, kurių turi būti imamasi siekiant atkurti priimtiną orlaivio arba valdymo ir stebėjimo bloko saugos lygį, kai yra įrodymų, jog orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko saugos lygis galėtų sumažėti, jeigu tų veiksmų nebūtų imtasi.

b) Agentūra išleidžia tinkamumo skraidyti nurodymus, jeigu nustato, kad:

1. orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko būklė yra pavojinga dėl orlaivio arba jame sumontuoto variklio, oro sraigto, dalies arba prietaiso trūkumo arba dėl valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento trūkumo ir

2. tikėtina, kad ta būklė būdinga kitam orlaiviui, bepiločio orlaivio sistemai arba valdymo ir stebėjimo blokams arba gali juose pasireikšti.

c) Jeigu agentūra, siekdama pašalinti šios dalies b punkte nurodytą pavojingą būklę arba reikalaudama atlikti patikrinimą, turi išleisti tinkamumo skraidyti nurodymus, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas:

1. siūlo tinkamus ištaisomuosius veiksmus ir (arba) privalomuosius tikrinimus ir pateikia išsamią informaciją apie tuos pasiūlymus agentūrai patvirtinti, ir

2. agentūrai patvirtinus šio punkto 1 papunktyje nurodytus pasiūlymus, užtikrina, kad atitinkami aprašomieji duomenys ir įgyvendinimo nurodymai būtų prieinami visiems žinomiems gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento naudotojams ar savininkams ir bet kuriam tinkamumo skraidyti reikalavimus privalančiam vykdyti asmeniui jo prašymu.

d) Tinkamumo skraidyti nurodymuose pateikiama bent ši informacija:

1. nurodoma pavojinga būklė;

2. nurodomas orlaivis arba valdymo ir stebėjimo blokas, kurio būklė kelia pavojų;

3. veiksmas (-ai), kurio (-ių) turi būti imamasi;

4. laikas nustatytam veiksmui (-ams) įgyvendinti;

5. tinkamumo skraidyti nurodymo įsigaliojimo data.“;

6) 21.A.4 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) deramas gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti išlaikymas.“;

7) 21.A.5 dalies a, b ir c punktai pakeičiami taip:

„a) projektuodami gaminį, dalį, prietaisą, bepiločio orlaivio sistemą, valdymo ir stebėjimo bloką arba tokio bloko komponentą arba rengdami jų pakeitimo ar remonto projektą, įdiegia duomenų tvarkymo sistemą ir tvarko atitinkamą projekto informaciją ir (arba) duomenis; ta informacija ir (arba) duomenys pateikiami agentūrai, kad būtų pateikta informacija ir (arba) duomenys, būtini siekiant užtikrinti gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti, nepertraukiamą tinkamumo naudoti duomenų galiojimą ir atitiktį taikomiems aplinkosaugos reikalavimams;

b) projektuodami gaminį, dalį, prietaisą, valdymo ir stebėjimo bloką arba tokio bloko komponentą registruoja gamybos proceso duomenis, aktualius gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento atitikčiai taikomiems konstrukciniams duomenims, taip pat savo partneriams ir tiekėjams keliamus reikalavimus, ir tuos duomenis pateikia savo kompetentingai institucijai, kad būtų pateikta informacija, būtina siekiant užtikrinti gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti;

c) dėl skrydžio leidimų:

1. tvarko skrydžio sąlygoms nustatyti ir pagrįsti rengiamus dokumentus ir pateikia juos agentūrai ir savo valstybės narės kompetentingai institucijai, kad būtų pateikta informacija, būtina siekiant užtikrinti orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos ir valdymo ir stebėjimo bloko nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti;

2. išduodami skrydžio leidimą naudodamiesi patvirtintų organizacijų teisėmis, tvarko su juo susijusius dokumentus, įskaitant patikrinimo įrašus ir dokumentus, kuriais pagrindžiamas skrydžio sąlygų patvirtinimas ir paties leidimo išdavimas, ir pateikia juos agentūrai ir už organizacijos priežiūrą atsakingai savo valstybės narės kompetentingai institucijai, kad būtų pateikta informacija, būtina siekiant užtikrinti orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos ir valdymo ir stebėjimo bloko nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti;“;

8) 21.A.6 dalis pakeičiama taip:

„21.A.6 **Vadovai**

Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo turėtojas:

a) parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų, kuriuos privaloma turėti atsižvelgiant į taikomus gaminio, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba orlaivio elemento tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, ir jų variantų pagrindines kopijas ir pateikia jų kopijas agentūrai, jeigu ji paprašo;

b) jei orlaivis bepilotis, nustato, ar fizinėje aplinkoje būtina įrengti valdymo ir stebėjimo bloką, ir naudotojui pateikia visas būtinas instrukcijas valdymo ir stebėjimo blokui įrengti, kad jis būtų įrengtas pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) reikalavimus.“;

9) 21.A.7 dalis pakeičiama taip:

„21.A.7 **Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai**

a) Įrodydamas atitiktį taikomam tipo sertifikavimo pagrindui, kurį pagal 21.B.80 dalį nustatė ir pranešė agentūra, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, projekto pakeitimo patvirtinimo arba remonto projekto patvirtinimo turėtojas parengia nurodymus arba pateikia nuorodą į parengtus nurodymus, būtinus siekiant užtikrinti, kad su orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos ir valdymo ir stebėjimo bloko tipu ir kiekviena susijusia dalimi arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentu susijęs tinkamumo skraidyti standartas būtų išlaikytas visą orlaivio arba bepiločio orlaivio sistemos naudojimo laiką.

b) Bent vieną išsamių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų rinkinį pateikia:

1. tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojai – kiekvienam žinomam vieno ar daugiau gaminių, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo blokų savininkui tų dalykų pristatymo metu arba išduodant atitinkamo orlaivio pirmąjį tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą, priklausomai nuo to, kuris iš tų terminų yra vėlesnis;

2. papildomo tipo pažymėjimo arba projekto pakeitimo patvirtinimo turėtojai – visiems žinomiems su pakeitimu susijusio gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko naudotojams išleidžiant eksploatuoti modifikuotą gaminį arba modifikuotą valdymo ir stebėjimo bloką;

3. remonto projekto patvirtinimo turėtojai – visiems žinomiems su remontu susijusio gaminio arba valdymo ir stebėjimo bloko naudotojams, kai gaminys arba valdymo ir stebėjimo blokas, kuriame įgyvendintas remonto projektas, išleidžiamas eksploatuoti. Suremontuotą gaminį, dalį, prietaisą, valdymo ir stebėjimo bloką arba tokio bloko komponentą galima išleisti eksploatuoti anksčiau, nei užbaigiami rengti susiję nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai, tačiau to gaminio, dalies ar prietaiso eksploatavimo laikas turi būti ribotas ir tokiam išleidimui turi pritarti agentūra.

Po to tie projekto patvirtinimo turėtojai tuos nurodymus pateikia kiekvienam asmeniui, kurio reikalaujama tų nurodymų laikytis, jo prašymu.

c) Nukrypstant nuo b punkto, tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas gali atidėti dalies nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų, kurie yra planinio pobūdžio nurodymai ir kurių vykdymas numatomas labai iš anksto, pateikimą iki tol, kol gaminys arba valdymo ir stebėjimo blokas arba modifikuotas gaminys arba modifikuotas valdymo ir stebėjimo blokas jau pradėtas eksploatuoti, tačiau pateikia tuos nurodymus anksčiau, nei juos reikia naudoti su tuo gaminiu ar modifikuotu gaminiu.

d) Projekto patvirtinimo turėtojas, kuris privalo pateikti nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus pagal b punktą, taip pat pateikia tų nurodymų pakeitimus visiems žinomiems su pakeitimu susijusio gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko naudotojams ir bet kuriam kitam asmeniui, kurio reikalaujama tų pakeitimų laikytis, to asmens prašymu. Tas projekto patvirtinimo turėtojas agentūrai jos prašymu įrodo nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, teikiamų pagal šį punktą, darymo proceso adekvatumą.“;

10) 21.A.9 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) suteikia kompetentingai institucijai prieigą prie bet kurio objekto, gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko, tokio bloko komponento, dokumento, įrašo, duomenų, proceso, procedūros ar bet kurios kitos medžiagos, kad ji galėtų peržiūrėti bet kurią ataskaitą, atlikti bet kurį patikrinimą ar prireikus atlikti arba stebėti bet kurį skrydžio bandymą ir bandymą ant žemės, kad patikrintų pirminę ir tęstinę organizacijos atitiktį taikomiems Reglamento (ES) 2018/1139 ir jo deleguotųjų bei įgyvendinimo aktų reikalavimams;“;

11) 21.A.11 dalis pakeičiama taip:

„21.A.11 **Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma gaminių bei valdymo ir stebėjimo blokų tipo pažymėjimo išdavimo ir orlaivių riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo tvarka ir tuos pažymėjimus siekiančių įsigyti pareiškėjų ir tų pažymėjimų turėtojų teisės ir pareigos.“;

12) 21.A.15 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Paraiškoje išduoti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą pateikiami bent pirminiai aprašomieji gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko duomenys ir naudojimo, dėl kurio jį (ją) prašoma sertifikuoti, rūšis. Be to, į ją įtraukiama atitikčiai įrodyti pagal 21.A.20 dalį naudojama sertifikavimo programa (arba ja papildoma pateikta pirminė paraiška), kurią sudaro visi šie punktai:

1. išsamus tipo projekto aprašas, kuriame nurodomos visos sertifikuotinos konfigūracijos;

2. siūlomos eksploatacinės charakteristikos ir apribojimai;

3. numatyta gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko paskirtis ir naudojimo, dėl kurio jį (ją) prašoma sertifikuoti, rūšis;

4. pasiūlymas dėl pirminio tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, parengtas atsižvelgiant į 21.B.80, 21.B.82 ir 21.B.85 dalyse nurodytus reikalavimus ir galimybes;

5. pasiūlymas dėl sertifikavimo programos išskaidymo į reikšmingas atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupes, įskaitant pasiūlymą dėl atitikties užtikrinimo priemonių ir susijusių atitikties dokumentų;

6. pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ar aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir į galimą tos neatitikties poveikį gaminio ir bepiločio orlaivio sistemos saugai ar aplinkos apsaugai arba valdymo ir stebėjimo bloko saugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis tuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis;

7. projekto įgyvendinimo grafikas, įskaitant pagrindinius tarpinius tikslus.“;

b) e punktas pakeičiamas taip:

„e) Paraiška išduoti didelio orlaivio ar didelio sukasparnio tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška išduoti bet kokį kitą tipo pažymėjimą ar riboto galiojimo pažymėjimą – trejus metus, išskyrus atvejus, kai pateikdamas paraišką pareiškėjas įrodo, kad jo gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko atitikčiai reikalavimams įrodyti ir jai deklaruoti reikia ilgesnio laikotarpio, ir agentūra tam ilgesniam laikotarpiui pritaria.“;

13) 21.A.19 dalis pakeičiama taip:

„21.A.19 **Pakeitimai, kuriuos padarius būtina gauti naują tipo pažymėjimą**

Kiekvienas gaminį pakeisti siūlantis fizinis ar juridinis asmuo turi pateikti paraišką naujam tipo pažymėjimui gauti, jeigu agentūra nustato, kad projekto, galios, traukos arba masės pokytis yra toks didelis, jog būtina atlikti išsamų tyrimą, ar laikomasi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo reikalavimų.

Kiekvienas bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką pakeisti siūlantis fizinis ar juridinis asmuo turi pateikti paraišką naujam tipo pažymėjimui gauti, jeigu agentūra nustato, kad projekto pakeitimas yra toks didelis, jog būtina atlikti išsamų tyrimą, ar laikomasi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo reikalavimų.“;

14) 21.A.20 dalies d punkto 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. nenustatyta jokių ypatybių ar savybių, dėl kurių galėtų būti pavojinga gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką naudoti, atsižvelgiant į tų dalykų naudojimo paskirtis, dėl kurių juos prašoma sertifikuoti.“;

15) 21.A.21 dalis pakeičiama taip:

„21.A.21 **Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo reikalavimai**

a) Kad gautų gaminio arba valdymo ir stebėjimo bloko tipo pažymėjimą arba, jei orlaivis neatitinka Reglamento (ES) 2018/1139 II priede nustatytų esminių reikalavimų, orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimą, pareiškėjas:

1. įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.14 dalį;

2. įrodo atitiktį pagal 21.A.20 dalį;

3. orlaivio tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo atveju įrodo, kad variklis ir (arba) oro sraigtas, jeigu jie įmontuoti orlaivyje:

i) turi pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą arba

ii) atitinka saugiam orlaivio skrydžiui užtikrinti būtiną orlaivio tipo sertifikavimo pagrindą, taikomą orlaiviams, išskyrus bepiločius orlaivius, arba bepiločio orlaivio sistemos tipo sertifikavimo pagrindą, taikomą bepiločiams orlaiviams, ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kuriuos nustatė ir apie kuriuos pranešė agentūra;

4. bepiločio orlaivio tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo atveju:

i) įrodo atitiktį bepiločio orlaivio sistemos tipo sertifikavimo pagrindui pagal 21.B.80 dalį;

ii) įrodo, kad valdymo ir stebėjimo blokas turi pagal šį reglamentą išduotą tipo pažymėjimą, jei valdymo ir stebėjimo blokas sertifikuotas atskirai nuo bepiločio orlaivio.

b) Nukrypstant nuo a punkto 2 papunkčio, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, pareiškėjas turi teisę gauti orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą dar neįrodęs atitikties taikytinam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

16) 21.A.31 dalis pakeičiama taip:

„21.A.31 **Tipo projektas**

a) Tipo projektą sudaro:

1. brėžiniai ir specifikacijos, būtini taikomus tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančiai gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko konfigūracijai ir projekto ypatybėms nustatyti, ir tų brėžinių ir specifikacijų sąrašas;

2. informacija apie medžiagas ir procesus bei gaminio ir valdymo ir stebėjimo bloko gamybos ir surinkimo metodus, kurie reikalingi gaminio ir valdymo ir stebėjimo bloko atitikčiai užtikrinti;

3. taikytinose sertifikavimo specifikacijose apibrėžtas į nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus įtrauktas patvirtintas tinkamumo skraidyti apribojimų skyrius ir

4. visi kiti duomenys, kuriuos lyginant galima apibrėžti to paties tipo vėlesnių gaminių ir valdymo ir stebėjimo blokų tinkamumą naudoti ir, jei aktualu, aplinkosaugos charakteristikas.

b) Visi tipo projektai turi būti deramai paženklinti.“;

17) 21.A.33 dalies b punkto 1 papunkčio ii dalis pakeičiama taip:

„ii) gaminių dalys ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentai deramai atitinka siūlomo tipo projekto brėžinius ir“;

18) 21.A.35 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Pareiškėjas atlieka visus skrydžių bandymus, kuriuos agentūra laiko reikalingais atlikti, kad nustatytų:

1. atitiktį taikytinam tipo sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams ir

2. ar galima pagrįstai užtikrinti, kad orlaivis, jo dalys, prietaisai, bepiločio orlaivio sistema arba valdymo ir stebėjimo blokas yra patikimi ir veikia tinkamai, kad orlaivis, bepiločio orlaivio sistema ir valdymo ir stebėjimo blokas būtų sertifikuotas (-a) pagal šį priedą, išskyrus:

i) sklandytuvus, išskyrus bepiločius sklandytuvus, ir motorizuotuosius sklandytuvus, išskyrus bepiločius motorizuotuosius sklandytuvus;

ii) oro balionus ir dirižablius, priskiriamus ELA1 arba ELA2;

iii) lėktuvus, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) ne didesnė kaip 2 722 kg, išskyrus bepiločius lėktuvus.“;

b) f punktas pakeičiamas taip:

„f) Šios dalies b punkto 2 papunktyje nustatyti skrydžių bandymai apima:

1. jei tai orlaiviai, išskyrus bepiločius orlaivius:

i) skrydžio valandų skaičių, kuris, agentūros nuomone, būtiną prieš orlaivio eksploatavimo pradžią įrodyti, kad jį eksploatuoti saugu, – jis turi būti bent 150 valandų;

ii) ypač jei tai yra orlaiviai, turintys tokio tipo turbininius variklius, kurie anksčiau nebuvo naudojami tipo pažymėjimą turinčiuose orlaiviuose, tipo pažymėjimą atitinkančių visos komplektacijos variklių bent 300 valandų veikimo trukmę;

2. jei tai bepiločio orlaivio sistema arba valdymo ir stebėjimo blokai, tiek skrydžio valandų, kiek, agentūros nuomone, būtina, atsižvelgiant į orlaivio ir valdymo ir stebėjimo bloko projekto sudėtingumą ir jų saugos riziką, kad prieš orlaivio ir valdymo ir stebėjimo bloko eksploatavimo pradžią būtų įrodyta, kad juos eksploatuoti saugu.“;

19) 21.A.41 dalis pakeičiama taip:

„21.A.41 **Tipo pažymėjimas**

Tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima tipo projektą, eksploatacinius apribojimus, nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus, tinkamumo skraidyti ir išmetamųjų teršalų kiekio tipo pažymėjimo duomenų lapą, taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kurių laikymąsi nustato agentūra, ir taikomose sertifikavimo specifikacijose bei aplinkos apsaugos reikalavimuose gaminiui, bepiločio orlaivio sistemai arba valdymo ir stebėjimo blokui numatytas visas kitas sąlygas arba apribojimus. Orlaivio tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas papildomai apima taikomą tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą, tinkamumo naudoti duomenis ir tipo pažymėjimo triukšmo duomenų lapą. Į orlaivio tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo duomenų lapą įtraukiamas išmetamo CO_2 kiekio atitikties įrašas, o į variklio tipo pažymėjimo duomenų lapą – išmetamųjų teršalų kiekio atitikties įrašas.“;

20) 21.A.90B dalies a punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. susiję su:

i) lėktuvais, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) ne didesnė kaip 5 700 kg;

ii) sukasparniais, kurių MTOM ne didesnė kaip 3 175 kg;

iii) sklandytuvais, motorizuotaisiais sklandytuvais, oro balionais ir dirižabliais, priskiriamais ELA1 arba ELA2;

iv) orlaiviais, turinčiais vertikaliojo kilimo ir tūpimo funkciją, kurių MTOM ne didesnė kaip 5 700 kg;“;

21) 21.A.91 dalis pakeičiama taip:

„21.A.91 **Tipo pažymėjimo pakeitimų klasifikavimas**

Tipo pažymėjimo pakeitimai skirstomi į neesminius ir esminius. Neesminis pakeitimas didesnio poveikio neturi nei gaminio arba bepiločio orlaivio sistemos masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, naudojimo charakteristikoms, tinkamumo naudoti duomenims ar kitoms jo(s) tinkamumą skraidyti veikiančioms charakteristikoms arba jo(s) aplinkosaugos charakteristikoms, nei valdymo ir stebėjimo bloko patikimumui, naudojimo charakteristikoms ar kitoms jo tinkamumą skraidyti veikiančioms charakteristikoms. Nedarant poveikio 21.A.19 dalies taikymui, visi kiti pakeitimai šiame poskyryje turi būti laikomi esminiais pakeitimais. Esminiai ir neesminiai pakeitimai tvirtinami atitinkamai pagal 21.A.95 arba 21.A.97 dalį ir tinkamai identifikuojami.“;

22) 21.A.93 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Į paraišką įtraukiama atitikčiai įrodyti pagal 21.A.20 dalį naudojama sertifikavimo programa (arba ja papildoma pateikta pirminė paraiška), kurią sudaro:

1. pakeitimo aprašymas, kuriame nurodoma:

i) tipo pažymėjime nurodyta gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko konfigūracija (-os), kuri (-ios) keičiama (-os);

ii) visos tipo pažymėjime nurodytos gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko sritys (įskaitant patvirtintus vadovus), kurios keičiamos arba kurioms daro poveikį pakeitimas, ir

iii) visi būtini tinkamumo naudoti duomenų pakeitimai, jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims;

2. informacija apie pakartotinius tyrimus, kuriuos būtina atlikti, kad būtų įrodyta pakeitimo ir sričių, kurioms pakeitimas daro poveikį, atitiktis taikytinam tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ir aplinkos apsaugos reikalavimams, ir

3. jei tipo pažymėjimo pakeitimas yra esminis:

i) pasiūlymas dėl pirminio tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, parengtas atsižvelgiant į 21.A.101 dalyje nurodytus reikalavimus ir galimybes;

ii) pasiūlymas dėl sertifikavimo programos išskaidymo į reikšmingas atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupes, įskaitant pasiūlymą dėl atitikties užtikrinimo priemonių ir susijusių atitikties dokumentų;

iii) pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties taikytinam tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui ar aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir į galimą tos neatitikties poveikį gaminio arba bepiločio orlaivio sistemos saugai ar aplinkos apsaugai arba valdymo ir stebėjimo bloko saugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis tuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis ir

iv) projekto įgyvendinimo grafikas, įskaitant pagrindinius tarpinius tikslus.“;

23) 21.A.95 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punkto 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. jei nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį arba valdymo ir stebėjimo bloką galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, kuriai jį prašoma sertifikuoti.“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) Nukrypstant nuo a punkto, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, neesminis orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimas gali būti patvirtintas dar neįrodžius atitikties taikomam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

24) 21.A.97 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) Nukrypstant nuo b punkto 2 ir 3 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, orlaivio tipo pažymėjimo esminis pakeitimas gali būti patvirtintas dar neįrodžius atitikties taikomam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

25) 21.A.101 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) Tipo pažymėjimo esminis pakeitimas ir sritys, kurioms pakeitimas daro poveikį, turi atitikti sertifikavimo specifikacijas, kurios pakeistam gaminiui, bepiločio orlaivio sistemai arba valdymo ir stebėjimo blokui galioja pakeitimo paraiškos pateikimo dieną, arba po tos dienos įsigaliojusias sertifikavimo specifikacijas, kaip nustatyta f punkte. Paraiškos galiojimas nustatomas pagal 21.A.93 dalies c punktą. Be to, pakeistas gaminys arba pakeista bepiločio orlaivio sistema turi atitikti pagal 21.B.85 dalį agentūros nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus.

b) Išskyrus atvejį, numatytą h punkte, nukrypstant nuo a punkto, ankstesnis a punkte nurodytos sertifikavimo specifikacijos ir bet kurios kitos tiesiogiai susijusios sertifikavimo specifikacijos pakeitimas gali būti naudojamas bet kurioje iš toliau nurodytų situacijų, nebent ankstesnis pakeitimas įsigaliojo iki atitinkamos sertifikavimo specifikacijos, nuoroda įtrauktos į tipo pažymėjimą, įsigaliojimo dienos:

1. agentūros nuomone, pakeitimas nėra svarbus. Nustatydama, ar tam tikras pakeitimas yra svarbus, agentūra jį vertina atsižvelgdama į visus ankstesnius atitinkamus projekto pakeitimus ir visus susijusius į gaminio arba valdymo ir stebėjimo bloko tipo pažymėjimą nuoroda įtrauktų taikytinų sertifikavimo specifikacijų pataisymus. Vieną iš toliau nurodytų kriterijų atitinkantys pakeitimai savaime laikomi svarbiais:

i) neišlaikoma bendroji konfigūracija arba konstrukcijos principai;

ii) nebegalioja sertifikuojant keistiną gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką taikytos prielaidos;

2. visoms sritims, sistemoms, dalims, prietaisams arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentams, kuriems, agentūros nuomone, pakeitimas nedaro poveikio;

3. visoms pakeitimo paveiktoms sritims, sistemoms, dalims, prietaisams arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentams, dėl kurių atitikties a punkte nurodytoms sertifikavimo specifikacijoms užtikrinimo, agentūros nuomone, pakeisto gaminio, pakeistos bepiločio orlaivio sistemos arba pakeisto valdymo ir stebėjimo bloko sauga iš esmės nepadidėtų arba kurių atitiktį užtikrinti nepraktiška.“;

26) 21.A.108 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) bent vieną pagal taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą parengtą tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų rinkinį visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams prieš pradedant mokymo organizacijai arba ES naudotojui naudoti tinkamumo naudoti duomenis ir“;

27) 21.A.115 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punkto 5 papunkčio ii dalis pakeičiama taip:

„ii) tipo pažymėjimo turėtojas sutiko bendradarbiauti su papildomo tipo pažymėjimo turėtoju, kad laikantis 21.A.44 ir 21.A.118A dalių būtų įvykdytos visos su pakeisto gaminio, pakeistos bepiločio orlaivio sistemos arba pakeisto valdymo ir stebėjimo bloko nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti susijusios pareigos.“;

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) Nukrypstant nuo b punkto 3 ir 4 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, pareiškėjas turi teisę gauti papildomą orlaivio tipo pažymėjimą dar neįrodęs atitikties taikytinam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

28) 21.A.117 dalis pakeičiama taip:

„21.A.117 **Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai**

a) Gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, neesminiai pakeitimai klasifikuojami ir patvirtinami pagal D poskyrį.

b) Gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, visi esminiai pakeitimai patvirtinami pagal šį poskyrį išduodant papildomą tipo pažymėjimą.

c) Nukrypstant nuo šios dalies b punkto, tos gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimo turėtojo pasiūlytą didelį pakeitimą galima patvirtinti kaip galiojančio papildomo tipo pažymėjimo pakeitimą.“;

29) 21.A.118A dalies a punkto 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. įsipareigoja bendradarbiauti su tipo pažymėjimo turėtoju pagal 21.A.115 dalies b punkto 5 papunkčio ii dalį;“;

30) 21.A.120B dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) bent vieną pagal taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą parengtą tinkamumo naudoti duomenų pakeitimų rinkinį visiems žinomiems ES pakeisto orlaivio naudotojams prieš pradedant mokymo organizacijai arba ES naudotojui naudoti tinkamumo naudoti duomenis ir“;

31) 21.A.121 dalis pakeičiama taip:

„21.A.121 **Taikymo sritis**

a) Šiuo poskyriu nustatoma procedūra, pagal kurią įrodoma, kad laikomasi taikytinų gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ir valdymo ir stebėjimo bloko komponento, numatytų pagaminti neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal G poskyrį, konstrukcinių duomenų.

b) Šiuo poskyriu nustatomos pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ir valdymo ir stebėjimo bloko komponento gamintojo pareigos.“;

32) 21.A.122 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Visi juridiniai arba fiziniai asmenys gali pateikti paraiškas tam tikrų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų atitikčiai pagal šį poskyrį įrodyti, jeigu jie:“;

b) a punktas pakeičiamas taip:

„a) turi to gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ir tokio bloko komponento projekto patvirtinimą arba yra pateikę paraišką jam gauti, arba“;

33) 21.A.124 dalis pakeičiama taip:

„21.A.124 **Paraiškos pateikimas**

a) Visos paraiškos leisti įrodyti tam tikrų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų atitiktį pagal šį poskyrį turi atitikti kompetentingos institucijos nustatytą formą ir pateikimo būdą.

b) Tokioje paraiškoje pateikiama:

1. įrodymai, kuriais, kai taikytina, patvirtinama, kad:

i) gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal G poskyrį nederėtų išduoti arba

ii) gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento sertifikavimą būtina atlikti arba gaminiui, daliai arba prietaisui patvirtinimą pagal šį poskyrį būtina suteikti prieš suteikiant gamybinės organizacijos patvirtinimą pagal G poskyrį;

2. pagal 21.A.125A dalies b punktą privaloma informacija.“;

34) 21.A.125A dalis iš dalies keičiama taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Pareiškėjui suteikiama teisė gauti kompetentingos institucijos išduodamą atskirąjį leidimą įrodyti tam tikrų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų atitiktį pagal šį poskyrį, jeigu pareiškėjas:“;

b) a punktas pakeičiamas taip:

„a) įdiegė gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad kiekvienas gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad gaminių, dalių arba prietaisų būklė atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;“;

35) 21.A.125C dalies a punkto 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. gamybinė organizacija kompetentingai institucijai gali įrodyti, kad ji užtikrina tinkamą pagal atskirąjį leidimą gaminamų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų gamybos kontrolę;“;

36) 21.A.126 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. tiekiamos medžiagos ir perkamos arba iš subrangovų gaunamos dalys atitinka taikytinus konstrukcinius duomenis;“;

b) a punkto 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. procesai, gamybos technologijos ir surinkimo metodai, turintys įtakos galutinio gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento kokybei ir saugai, taikomi pagal kompetentingos institucijos priimtas specifikacijas;“;

c) a punkto 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. projekto pakeitimai, įskaitant medžiagų pakeitimą, buvo patvirtinti pagal šį priedą ir buvo patikrinti prieš pradedant pakeitimus daryti ir medžiagas naudoti galutiniame gaminyje, dalyje, prietaise, bepiločio orlaivio sistemoje, valdymo ir stebėjimo bloke arba tokio bloko komponente.“;

d) b punkto 4 ir 5 papunkčiai pakeičiami taip:

„4. netinkamos medžiagos ir dalys būtų atskiriamos ir ženklinamos taip, kad būtų užkirstas kelias jas naudoti galutiniam gaminiui, daliai, prietaisui, valdymo ir stebėjimo blokui arba tokio bloko komponentui gaminti;

5. medžiagoms ir dalims, kurias naudoti buvo nustota dėl nuokrypių nuo tipo projekto arba gamybos specifikacijų ir kurias buvo privalu apsvarstyti, ar jų negalima būtų įmontuoti į galutinį gaminį, dalį, prietaisą, valdymo ir stebėjimo bloką ar tokio bloko komponentą, būtų taikoma patvirtinta techninio ir gamybinio patikrinimo procedūra. Medžiagos ir dalys, kurios pagal minėtą procedūrą buvo pripažintos tinkamomis naudoti, turi būti tinkamai paženklintos ir patikrintos pakartotinai, jeigu jas reikėjo remontuoti arba papildomai apdirbti. Medžiagos ir dalys, kurios pagal tą procedūrą buvo atmestos, turi būti paženklintos ir pašalintos, siekiant užtikrinti, kad jos nebūtų įmontuotos į galutinį gaminį;“;

37) 21.A.128 dalis pakeičiama taip:

„21.A.128 **Orlaivio variklių, oro sraigtų ir valdymo ir stebėjimo blokų bandymai**

Visų pagal šį poskyrį pagamintų variklių, oro sraigtų arba valdymo ir stebėjimo blokų gamintojas su kiekvienu varikliu, kintamojo žingsnio oro sraigtu arba valdymo ir stebėjimo bloku atlieka tipo pažymėjimo turėtojo dokumentuose nurodytus priimtinus eksploatavimo bandymus, siekdamas nustatyti, ar variklis, oro sraigtas arba valdymo ir stebėjimo blokas, veikdamas visais režimais, kuriems varikliui, oro sraigtui arba valdymo ir stebėjimo blokui buvo išduotas tipo pažymėjimas, atitinka nustatytus reikalavimus, ir parengti priemones nustatyti, ar laikomasi tam tikrų atitikties 21.A.125 A dalies a punkto reikalavimams aspektų.“;

38) 21.A.129 dalis pakeičiama taip:

„21.A.129 **Gamybinės organizacijos pareigos**

Visi pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento gamintojai:

a) kiekvieną gaminį, dalį, prietaisą, valdymo ir stebėjimo bloką arba tokio bloko komponentą pateikia kompetentingai institucijai patikrinti;

b) gamybos vietoje laiko techninius duomenis ir brėžinius, reikalingus nustatyti, ar gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitinka taikomus konstrukcinius duomenis;

c) naudoja gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad kiekvienas gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad gaminių, dalių arba prietaisų būklė atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;

d) teikia pagalbą tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojui, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinančių veiksmų, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis, prietaisais, valdymo ir stebėjimo blokais arba tokių blokų komponentais;

e) laikosi šio skirsnio A poskyrio reikalavimų.“;

39) 21.A.130 dalis pakeičiama taip:

„21.A.130 **Atitikties pareiškimas**

a) Kiekvienas pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies, prietaiso valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento gamintojas pateikia užbaigto orlaivio atitikties pareiškimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formą (žr. VIII priedėlį)), o visų kitų gaminių, dalių arba prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų – EASA 1 formą (žr. I priedėlį). Šį pareiškimą pasirašo gamybinėje organizacijoje atsakingas pareigas einantis įgaliotas pareigūnas.

b) Atitikties pareiškimas apima visus šiuos elementus:

1. jei tai yra gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas, – pareiškimą, kad kiekvienas gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitinka patvirtintus projekto duomenis ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;

2. jei tai yra orlaivis, – pareiškimą, kad kiekvienas orlaivis pagal 21.A.127 dalies a punktą buvo patikrintas ant žemės ir su juo buvo atlikti skrydžių bandymai;

3. jei tai yra variklis, keičiamojo žingsnio oro sraigtas arba valdymo ir stebėjimo blokas – pareiškimą, kad gamintojas atliko kiekvieno variklio, keičiamojo žingsnio oro sraigto arba valdymo ir stebėjimo bloko galutinį eksploatavimo bandymą pagal 21.A.128 dalį;

4. be to, jei taikomi aplinkos apsaugos reikalavimai:

i) pareiškimą, kad sukomplektuotas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus variklio išmetalų kiekio reikalavimus, ir

ii) pareiškimą, kad sukomplektuotas lėktuvas atitinka jo pirmojo tinkamumo skraidyti pažymėjimo išdavimo dieną taikomus išmetamo CO_2 kiekio reikalavimus.

c) Visi a punkte nurodyto gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento gamintojai pateikia atitikties pareiškimą kompetentingai institucijai patikrinti visais toliau nurodytais atvejais:

1. pirmą kartą perleisdami to gaminio, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento nuosavybės teisę;

2. pateikdami paraišką pirmą kartą išduoti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą;

3. pateikdami paraišką pirmą kartą išduoti variklio, oro sraigto, dalies, prietaiso, valdymo ir stebėjimo bloko ar tokio bloko komponento išleidimo dokumentą, patvirtinantį, kad variklis, oro sraigtas, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas yra tinkami naudoti.

d) Kompetentinga institucija oficialiai patikrina ir patvirtina taip pat pasirašydama atitikties pareiškimą, jeigu patikrinusi nustato, kad gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitinka taikomus konstrukcinius duomenis ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.“;

40) 21.A.131 dalis pakeičiama taip:

„21.A.131 **Taikymo sritis**

Šiame poskyryje nustatoma:

a) gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimo gamybinei organizacijai, kurios gaminiai, dalys, prietaisai, valdymo ir stebėjimo blokai arba tokių blokų komponentai atitinka taikomus konstrukcinius duomenis, procedūra;

b) pareiškėjo, pateikiančio paraišką dėl gamybinės organizacijos patvirtinimo, ir to patvirtinimo turėtojo teisės ir pareigos.“;

41) 21.A.139 dalies d punktas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. užtikrina, kad kiekvienas organizacijos ar jos partnerių pagamintas ar kitų šalių tiekiamas arba pagal subrangos sutartį pagamintas gaminys, dalis, prietaisas, valdymo ir stebėjimo blokas arba tokio bloko komponentas atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir būtų saugaus eksploatavimo reikalavimus atitinkančios būklės ir todėl organizacija galėtų naudotis 21.A.163 dalyje nustatytomis privilegijomis;“;

b) 2 papunkčio iii dalis pakeičiama taip:

„iii) tikrinama, ar gaunami gaminiai, dalys, medžiagos, įranga, valdymo ir stebėjimo blokai arba tokių blokų komponentai, įskaitant gaminių pirkėjų tiekiamus naujus ar naudotus orlaivio elementus, atitinka nustatytus taikomus konstrukcinius duomenis;“;

42) 21.A.147 dalis pakeičiama taip:

„21.A.147 **Gamybos valdymo sistemos pakeitimai**

Išdavus gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimą, kiekvieną numatomą gamybos valdymo sistemos pakeitimą, kuris yra svarbus įrodant gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento atitiktį reikalavimams arba tinkamumą skraidyti ir aplinkos apsaugos charakteristikas, tvirtina kompetentinga institucija. Gamybinė organizacija kompetentingai institucijai pateikia patvirtinimo paraišką, įrodydama, kad ji ir toliau laikysis šio priedo reikalavimų.“;

43) 21.A.151 dalis pakeičiama taip:

„21.A.151 **Patvirtinimo sąlygos**

Patvirtinimo sąlygomis nustatoma darbų apimtis, gaminiai arba dalių ir (arba) prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų kategorijos, dėl kurių patvirtinimo turėtojas gali naudotis 21.A.163 dalyje numatytomis išskirtinėmis teisėmis.

Tos sąlygos nustatomos atliekant gamybinės organizacijos patvirtinimą.“;

44) 21.A.159 dalies a punkto 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. gamybinė organizacija kompetentingai institucijai gali įrodyti, kad ji užtikrina tinkamą pagal patvirtinimą gaminamų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų gamybos kontrolę;“;

45) 21.A.163 dalis iš dalies keičiama taip:

a) b punktas pakeičiamas taip:

„b) jei tai sukomplektuotas sertifikuoto tipo orlaivis ir jei pagal šio priedo 21.A.174 ir 21.A.204 dalis arba Ib priedo (21L dalies) 21L.A.143 dalies c punktą ir 21.L.A163 dalį pateikiamas orlaivio ir bepiločio orlaivio sistemos atitikties pareiškimas (EASA 52forma) – gauti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir triukšmo pažymėjimą, nepateikdamas jokių kitų įrodymų;“;

b) c punktas pakeičiamas taip:

„c) jei tai kiti gaminiai, dalys, prietaisai, valdymo ir stebėjimo blokai arba tokių blokų komponentai – išduoti oficialius išleidimo pažymėjimus (EASA 1 forma) pagal šio priedo G poskyrį arba pagal Ib priedo G poskyrį (21L dalį), nepateikdamas jokių kitų įrodymų;“;

46) 21.A.165 dalis iš dalies keičiama taip:

a) c punktas iš dalies keičiamas taip:

i) 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. prieš išduodamas EASA 1 formą, kuria patvirtinama, kad kiti gaminiai, dalys arba prietaisai, valdymo ir stebėjimo blokai arba tokių blokų komponentai atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis arba deklaruotus konstrukcinius duomenis ir kad juos galima saugiai eksploatuoti, nustato, ar jie sukomplektuoti ir atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis ir yra saugūs eksploatuoti;“;

ii) 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. prieš išduodamas atitikties pažymėjimą, t. y. EASA 1 formą, patikrina, ar kiti gaminiai, dalys, prietaisai, valdymo ir stebėjimo blokai arba tokių blokų komponentai atitinka taikomus duomenis;“;

b) d punktas pakeičiamas taip:

„d) teikia pagalbą tipo pažymėjimo ar kitokio projekto patvirtinimo turėtojui arba fiziniam ar juridiniam asmeniui, deklaravusiam projekto atitiktį pagal Ib priedo (21L dalies) A skirsnio C poskyrį, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti užtikrinimo veiksmų, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis, prietaisais, bepiločių orlaivių sistemomis, valdymo ir stebėjimo blokais arba tokių blokų komponentais;“;

47) 21.A.174 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Į kiekvieną paraišką išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą įtraukiama:

1. tinkamumo skraidyti pažymėjimo, kurį išduoti pateikta paraiška, klasė;

2. jei tai yra naujas orlaivis:

i) atitikties pareiškimas:

— parengtas pagal 21.A.163 dalies b punktą arba

— parengtas pagal 21.A.130 dalį ir patvirtintas kompetentingos institucijos, arba

— jei tai importuotas orlaivis, pagal 21.A.163 dalies b punktą parengtas atitikties pareiškimas arba, jei orlaivis importuojamas pagal šio reglamento 9 straipsnio 2 dalį, eksportuojančios institucijos pasirašytas pareiškimas, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą;

ii) pranešimas apie masę ir centruotę su krovinių išdėstymo schema, jei jo reikia pagal tam tikram orlaiviui taikomas sertifikavimo specifikacijas, ir

iii) orlaivio naudojimo vadovas, jei jo reikia pagal tam tikram orlaiviui taikomas sertifikavimo specifikacijas;

3. jei tai yra naudotas orlaivis, kurio kilmė yra:

i) valstybė narė, – tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas, išduotas pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 1321/2014 (*) I priedą (M dalį) arba Vb priedą (ML dalį) arba pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį);

ii) ne valstybė narė:

— valstybės, kurioje orlaivis yra arba buvo registruotas, kompetentingos institucijos pareiškimas, kuriame nurodoma orlaivio tinkamumo skraidyti būklė atsižvelgiant į orlaivio registro duomenis perduodant orlaivį,

— pranešimas apie masę ir centruotę su krovinių išdėstymo schema, jei jo reikia pagal tam tikram orlaiviui taikomas sertifikavimo specifikacijas,

— orlaivio naudojimo vadovas, jei jo reikia pagal konkrečiam orlaiviui taikomus tinkamumo skraidyti kodeksus,

— ankstesnių metų įrašai, kad būtų galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartus, įskaitant visus su pagal 21.B.327 dalį išduotu riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu susijusius apribojimus,

— rekomendacija išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir tinkamumo skraidyti patikra grindžiamą tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedą (M dalį) arba tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 Vb priedą (ML dalį) arba pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį),

— pirmojo tinkamumo skraidyti pažymėjimo išdavimo data ir, jei taikomi Čikagos konvencijos 16 priedo III tomo standartai, metrinės išmetamo CO_2 kiekio vertės.

(*) (*) 2014 m. lapkričio 26 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1321/2014 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 362, 2014 12 17, p. 1).“;

48) 21.A.179 dalies a punkto 2 papunkčio i dalis pakeičiama taip:

„i) pateikus ankstesnį tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir galiojantį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą, išduotą atitinkamai pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedą (M dalį), Vb priedą (ML dalį) arba Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį);“;

49) 21.A.239 dalies d punktas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. sukuria, įdiegia ir taiko gaminių, dalių, prietaisų, bepiločių orlaivių sistemų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų, kuriems taikomos patvirtinimo sąlygos, projekto ir jo pakeitimų, taip pat tų gaminių, dalių ir prietaisų remonto kontrolės ir priežiūros sistemą. Ta sistema:

i) turi apimti tinkamumo skraidyti funkciją, kurios vykdytojas užtikrina, kad gaminių, dalių, prietaisų, bepiločių orlaivių sistemų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų projektas arba jų projekto pakeitimai ir tų gaminių, dalių ir prietaisų remontas atitiktų taikytiną tipo sertifikavimo pagrindą, taikytiną tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir taikytinus aplinkos apsaugos reikalavimus;

ii) užtikrina, kad projektavimo organizacija tinkamai vykdytų savo pareigas pagal šį priedą ir pagal patvirtinimo, suteikto pagal 21.A.251 dalį, sąlygas;“;

b) 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. nustato, kaip projekto valdymo sistemoje atsižvelgiama į projektuojamų dalių, prietaisų ar valdymo ir stebėjimo bloko komponentų arba jos partnerių arba subrangovų atliekamų užduočių priimtinumą remiantis metodais, kuriems taikomos rašytinės procedūros.“;

50) 21.A.243 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punkto pirma pastraipa pakeičiama taip:

„a) Taikydama projekto valdymo sistemą, projektavimo organizacija sudaro ir agentūrai pateikia vadovą, kuriame tiesiogiai arba pateikdama kryžmines nuorodas aprašo organizaciją, jos aktualią politiką, procesus ir procedūras, projektavimo darbų rūšį ir gaminių, dalių, prietaisų, bepiločių orlaivių sistemų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų, kuriems projektuoti organizacija turi projektavimo organizacijos patvirtinimą, kategorijas, nurodytas pagal 21.A.251 dalį suteikto patvirtinimo sąlygose, ir, kai aktualu, sąsajas su savo partneriais arba subrangovais ir jų kontrolę.“;

b) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Jeigu kurias nors dalis, prietaisus arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentus ar gaminių pakeitimus projektuoja partnerių organizacijos arba subrangovai, į vadovą įtraukiamas pareiškimas, kuriame nurodoma, kaip projektavimo organizacija gali įrodyti, kad visos dalys, prietaisai arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentai atitinka 21.A.239 dalies d punkto 2 papunkčio reikalavimus, ir tiesiogiai arba per kryžmines nuorodas pateikiami, jeigu būtina tam pareiškimui pagrįsti, partnerių organizacijų arba subrangovų atliekamos projektavimo veiklos ir jų struktūros aprašymai ir informacija apie tą projektavimo veiklą ir struktūrą.“;

51) 21.A.245 dalies e punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. visuose techniniuose skyriuose dirbtų pakankamai patyrusių darbuotojų, jiems būtų suteikti reikiami įgaliojimai, kad jie galėtų eiti pavestas pareigas, o objektai, įranga ir patalpos būtų tinkami, kad darbuotojai galėtų vykdyti su gaminiu, bepiločio orlaivio sistema arba valdymo ir stebėjimo bloku susijusius tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti duomenų ir aplinkos apsaugos reikalavimus;“;

52) 21.A.247 dalis pakeičiama taip:

„21.A.247 **Projekto valdymo sistemos pakeitimai**

Išdavus projektavimo organizacijos patvirtinimą, kiekvieną numatomą projekto valdymo sistemos pakeitimą, kuris yra svarbus įrodant gaminio, dalies, prietaiso, bepiločio orlaivio sistemos, valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento atitiktį arba jų tinkamumą skraidyti, tinkamumo naudoti duomenis ir aplinkos apsaugą, tvirtina agentūra. Projektavimo organizacija agentūrai pateikia patvirtinimo paraišką ir, remdamasi siūlomais vadovo pakeitimais, įrodo, kad ji ir toliau laikysis šio priedo reikalavimų.“;

53) 21.A.251 dalis pakeičiama taip:

„21.A.251 **Patvirtinimo sąlygos**

Patvirtinimo sąlygose nurodomi projektavimo darbų tipai, gaminių, dalių, prietaisų, bepiločių orlaivių sistemų, valdymo ir stebėjimo blokų arba tokių blokų komponentų, kurių projektavimo organizacijos patvirtinimą projektavimo organizacija turi, kategorijos ir funkcijos bei pareigos, kurias organizacija yra patvirtinta atlikti gaminių, bepiločių orlaivių sistemų arba valdymo ir stebėjimo blokų tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti duomenų ir aplinkosaugos charakteristikų atžvilgiu. Projektavimo organizacijų patvirtinimų, apimančių taikant tipo sertifikavimą arba Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą pagalbinės jėgainės (APU) leidimą, sąlygose papildomai pateikiamas gaminių, valdymo ir stebėjimo blokų arba APU sąrašas. Tos sąlygos nustatomos atliekant projektavimo organizacijos patvirtinimą.“;

54) 21.A.259 dalies a punkto 3 papunktis pakeičiamas taip:

„3. projektavimo organizacija agentūrai gali įrodyti, kad organizacijoje taikoma projekto valdymo sistema padeda užtikrinti tinkamą pagal patvirtinimą projektuojamų gaminių ir valdymo ir stebėjimo blokų projektavimo, remonto ir pakeitimų kontrolę;“;

55) 21.A.263 dalies c punktas iš dalies keičiamas taip:

a) 5 papunktis pakeičiamas taip:

„5. pagal šio priedo M poskyrį patvirtinti tam tikrus esminio gaminių, valdymo ir stebėjimo blokų, pagalbinių jėgainių remonto projektus;“;

b) 7 papunkčio i dalis pakeičiama taip:

„i) kontroliuoja orlaivio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko konfigūraciją ir“;

56) 21.A.265 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) nustato, ar gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko projektai arba jų pakeitimai ar remontas atitinka taikomą tipo sertifikavimo pagrindą, deklaracijų teikimo technines specifikacijas, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus ir ar jiems nebūdingos pavojingos savybės;“;

57) A skirsnio K poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„**K POSKYRIS. DALYS, PRIETAISAI IR VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKO KOMPONENTAI**“;

58) 21.A.301 dalis pakeičiama taip:

„21.A.301 **Taikymo sritis**

Šiame poskyryje nustatoma dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų patvirtinimo procedūra.“;

59) 21.A.303 dalis pakeičiama taip:

„21.A.303 **Taikomų reikalavimų laikymasis**

Gaminyje arba valdymo ir stebėjimo bloke, kuriems išduotas tipo pažymėjimas, įmontuotinų dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų atitiktis įrodoma:

a) taikant gaminio, bepiločių orlaivių sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko, kuriuose dalis, prietaisas arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentas turi būti įmontuoti, tipo sertifikavimo procedūras pagal B, D arba E poskyrius arba

b) kai taikytina, pagal O poskyryje nustatytas leidimo išdavimo pagal Europos techninio standarto specifikaciją procedūras arba

c) jei tai standartinės dalys – pagal oficialiai pripažintus standartus.“;

60) 21.A.305 dalis pakeičiama taip:

„21.A.305 **Dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų patvirtinimas**

Visais atvejais, jeigu dalį, prietaisą arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentą aiškiai reikalaujama patvirtinti pagal Sąjungos teisę ([1]) arba atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 748/2012 10 straipsnyje nurodytas agentūros priemones, ta dalis, prietaisas arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentas turi atitikti taikomą Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) arba, tam tikrais atvejais – specifikacijas, kurias agentūra yra pripažinusi lygiavertėmis.“;

61) Įrašoma nauja 21.A.308 dalis:

„21.A.308 **Sudedamųjų dalių tinkamumas įmontuoti į valdymo ir stebėjimo bloką**

a) Jei projekto patvirtinimo turėtojas nustatė ir su agentūra susitarė, kad valdymo ir stebėjimo bloko komponentas yra esminis numatytam bepiločio orlaivio sistemos naudojimui, jis yra tinkamas įmontuoti į valdymo ir stebėjimo bloką, jeigu jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus, jis yra paženklintas pagal Q poskyrį ir turi oficialų išleidimo pažymėjimą (EASA 1 formą).

b) Jei projekto patvirtinimo turėtojas nustatė ir su agentūra susitarė, kad valdymo ir stebėjimo bloko komponentas laikomas neesminiu numatytam bepiločio orlaivio sistemos naudojimui, jis yra tinkamas įmontuoti į valdymo ir stebėjimo bloką, jeigu:

1. valdymo ir stebėjimo bloko komponento būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus ir

2. montuotojas turi valdymo ir stebėjimo bloko komponentą pagaminusio asmens arba organizacijos išduotą dokumentą, kuriame deklaruojamas komponento pavadinimas ir ženklinimas, komponento atitiktis konstrukciniams duomenims ir nurodyta išdavimo data.“;

62) 21.A.431A dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Šiame poskyryje nustatoma gaminio, dalies, prietaiso valdymo ir stebėjimo bloko arba tokio bloko komponento remonto projekto patvirtinimo procedūra ir pareiškėjo, siekiančio gauti remonto projekto patvirtinimą, ir to patvirtinimo turėtojo teisės ir pareigos.“;

b) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) Remontas – gaminiui, daliai, prietaisui, valdymo ir stebėjimo blokui arba tokio bloko komponentui, kuriuos gamintojas yra išleidęs naudoti, padarytos žalos šalinimas ir (arba) jo (jos) tinkamumo naudoti būklės atkūrimas.

d) Žalos šalinimo veikla, kurią vykdant keičiamos dalys, prietaisai arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentai ir kuriai nebūtina projektavimo veikla, laikoma technine priežiūra, todėl jos neprivaloma tvirtinti pagal šį priedą.“;

([1]) [Išnašoje išvardyti taikytinus teisės aktus.]

63) 21.A.431B dalies a punkto 1 papunktis pakeičiamas taip:

„1. susiję su:

i) lėktuvais, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) ne didesnė kaip 5 700 kg;

ii) sukasparniais, kurių MTOM ne didesnė kaip 3 175 kg;

iii) sklandytuvais, motorizuotaisiais sklandytuvais, oro balionais ir dirižabliais, priskiriamais ELA1 arba ELA2;

iv) orlaiviais, turinčiais vertikaliojo kilimo ir tūpimo funkciją, kurių MTOM ne didesnė kaip 5 700 kg;“;

64) 21.A.432C dalies b punkto 6 papunktis pakeičiamas taip:

„6. pasiūlymas dėl reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimo, atsižvelgiant į nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui tikimybę ir galimą tos neatitikties poveikį gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko saugai. Siūlomame vertinime turi būti atsižvelgta bent į 21.B.100 dalies a punkto 1–4 papunkčiuose nurodytus elementus. Remiantis tuo vertinimu, į paraišką įtraukiamas pasiūlymas dėl agentūros dalyvavimo tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis, ir“;

65) 21.A.433 dalies a punkto 3 ir 4 papunkčiai pakeičiami taip:

„3. jei nenustatyta jokios ypatybės arba charakteristikos, dėl kurios gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką galėtų būti pavojinga naudoti pagal paskirtį, kuriai jį prašoma sertifikuoti;

4. jei pareiškėjas nurodė, kad pateikė sertifikavimo duomenis remdamasis susitarimu su tipo sertifikavimo duomenų savininku pagal 21.A.432C dalies b punkto 7 papunktį:

i) turėtojui nurodžius, kad dėl informacijos, pateiktos pagal šios dalies a punkto 2 papunktį, jis nereiškia techninio prieštaravimo ir

ii) tipo pažymėjimo turėtojui sutikus bendradarbiauti su remonto projekto patvirtinimo turėtoju, kad laikantis 21.A.451 dalies būtų įvykdytos visos su pakeisto gaminio, pakeistos bepiločio orlaivio sistemos arba pakeisto valdymo ir stebėjimo bloko nepertraukiamuoju tinkamumu skraidyti susijusios pareigos.“;

66) 21.A.439 dalies įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Remontui naudotinos dalys, prietaisai, valdymo ir stebėjimo bloko komponentai gaminami pagal gamybos duomenis, pagrįstus visais būtinais projektavimo duomenimis, kuriuos pateikia remonto projekto patvirtinimo turėtojas:“;

67) 21.A.441 dalis pakeičiama taip:

„21.A.441 **Remonto atlikimas**

a) Remontas atliekamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedo (M dalies) C poskyrį, Vb priedo (ML dalies) C poskyrį arba pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) C poskyrį arba remontą atlieka pagal šio priedo G poskyrį patvirtinta gamybinė organizacija, naudodamasi 21.A.163 dalies d punkte nurodyta privilegija.

b) projektavimo organizacija remontą atliekančiai organizacijai pateikia visus būtinus montavimo nurodymus.“;

68) 21.A.445 dalies a punkto įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Jeigu sugadintas gaminys, dalis, prietaisas arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentas neremontuojami ir jeigu jiems netaikomi pirmiau minėti duomenys, tada žalos poveikį gaminio, dalies, prietaiso arba valdymo ir stebėjimo bloko komponento tinkamumui skraidyti gali nustatyti tik:“;

69) 21.A.708 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) konfigūraciją (konfigūracijas), kurioms prašoma leidimo skristi, įskaitant, bepiločio orlaivio atveju, tokiam orlaiviui valdyti naudojamo valdymo ir stebėjimo bloko konfigūraciją;“;

b) b punktas iš dalies keičiamas taip:

i) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„bet kurią sąlygą ar apribojimą, būtiną saugiai orlaivio eksploatacijai, įskaitant:“;

ii) įrašomas naujas 7 papunktis:

„7. bepiločio orlaivio atveju – konkrečias su tolesniu bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko tinkamumu skraidyti susijusias priemones ir instrukcijas;“;

c) d punktas pakeičiamas taip:

„d) siekiant užtikrinti nustatytų sąlygų laikymąsi taikomą orlaivio konfigūracijos kontrolės metodą, įskaitant, bepiločio orlaivio atveju, tokiam orlaiviui valdyti naudojamo valdymo ir stebėjimo bloko konfigūraciją.“;

70) 21.A.711 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) Patvirtinta organizacija gali išduoti skrydžio leidimą (EASA 20b forma, žr. IV priedėlį) naudodamasi privilegija, suteikta pagal atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 Vc priedo (CAMO dalies) CAO.A.095 dalį, Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 Vd priedo (CAO dalies) CAO.A.095 dalį arba Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 II priedo (CAO.UAS dalies) CAO.UAS.095 dalį, jei pagal šio priedo 21.A.710 dalį yra patvirtintos skrydžio sąlygos, nurodytos šio priedo 21.A.708 dalyje.“;

71) Q poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„**Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ, PRIETAISŲ, VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKŲ IR TOKIŲ BLOKŲ KOMPONENTŲ ŽENKLINIMAS**“;

72) 21.A.801 dalis iš dalies keičiama taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„21.A.801 **Gaminių ir valdymo ir stebėjimo blokų ženklinimas**“;

b) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Ženklinant gaminius ir valdymo ir stebėjimo blokus, pagamintus pagal F arba G poskyrio reikalavimus, pateikiama ši informacija:

1. gamintojo pavadinimas;

2. gaminio ir valdymo ir stebėjimo bloko žymuo;

3. gamintojo serijos numeris;

4. variklių atveju – ženklas „EXEMPT“, jei kompetentinga institucija suteikė taikytinų aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo išimtį;

5. bet kokia kita informacija, kurią agentūra laiko reikalinga.“;

c) įrašomas naujas e punktas:

„e) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, valdymo ir stebėjimo blokus gaminantys pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tuos gaminius ženklina plokštele, kurioje įspaudžiama, išgraviruojama arba išėsdinama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklinimo metodu pateikiama a punkte nustatyta informacija ir kuri tvirtinama taip, kad būtų prieinama bei įskaitoma ir nebūtų sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai.“;

73) 21.A.803 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punktas pakeičiamas taip:

„a) Joks asmuo, jeigu jis nėra gavęs agentūros patvirtinimo, negali 21.A.801 dalies a punkte nurodytos ženklinimo informacijos pašalinti nuo jokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės, oro sraigto stebulės arba valdymo ir stebėjimo bloko, tos informacijos pakeisti arba jos nurodyti ant bet kurio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės, oro sraigto stebulės arba valdymo ir stebėjimo bloko ar 21.A.807 dalies a punkte nurodytos informacijos pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tos informacijos pakeisti ar ją nurodyti ant pagalbinės jėgainės.“;

b) c ir d punktai pakeičiami taip:

„c) Nukrypstant nuo šios dalies a ir b punktų, kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo, pagal susijusias įgyvendinimo taisykles atliekantis techninės priežiūros darbą, atsižvelgdamas į agentūros nustatytus metodus, procedūras ir praktiką gali:

1. 21.A.801 dalies a punkte nurodytą ženklinimo informaciją pašalinti nuo bet kurio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės, oro sraigto stebulės arba valdymo ir stebėjimo bloko, tą informaciją pakeisti arba ją nurodyti ant bet kurio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės, oro sraigto stebulės arba valdymo ir stebėjimo bloko arba 21.A.807 dalies a punkte nurodytą informaciją pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tą informaciją pakeisti ar ją nurodyti ant pagalbinės jėgainės, arba

2. pašalinti 21.A.801 arba 21.A.807 dalyje, jei tai yra pagalbinė jėgainė, nurodytą ženklinimo plokštelę, jeigu ją būtina pašalinti atliekant techninės priežiūros operacijas.

d) Ženklinimo plokštelę, kuri pagal šios dalies c punkto 2 papunktį buvo pašalinta nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės, sraigto stebulės arba valdymo ir stebėjimo bloko, galima pritvirtinti tik toje pačioje vietoje, iš kurios ta plokštelė buvo pašalinta.“;

74) 21.A.804 dalis pakeičiama taip:

„21.A.804 **Dalių, prietaisų ir valdymo ir stebėjimo bloko komponentų ženklinimas**

a) Kiekviena dalis arba prietaisas, tinkami įmontuoti į sertifikuoto tipo gaminį, ir kiekvienas valdymo ir stebėjimo bloko komponentas, tinkamas įmontuoti į valdymo ir stebėjimo bloką, sertifikuotą pagal I priedą, pastoviai ir įskaitomai paženklinami nurodant:

1. pavadinimą, prekės ženklą arba gamintojo identifikavimo ženklą, nustatomą pagal taikomus projekto duomenis;

2. dalies numerį, nurodytą taikomuose projekto duomenyse, ir

3. raides „EPA“:

i) dalims ir prietaisams, jei patvirtinto projekto duomenys, pagal kuriuos jie pagaminti, nepriklauso susijusio gaminio tipo pažymėjimo turėtojui, išskyrus ETSO orlaivių elementus ir dalis bei prietaisus, kuriems taikomas 21.A.307 dalies b punktas;

ii) valdymo ir stebėjimo bloko komponentams, jei patvirtinto projekto duomenys, pagal kuriuos jie pagaminti, nepriklauso susijusio valdymo ir stebėjimo bloko tipo pažymėjimo turėtojui arba bepiločio orlaivio tipo pažymėjimo turėtojui, jei valdymo ir stebėjimo blokas sertifikuotas kartu su bepiločiu orlaiviu, išskyrus valdymo ir stebėjimo bloko ETSO komponentus, ir tokio bloko komponentus, kuriems taikomas 21.A.308 dalies b punktas.

b) Nukrypstant nuo a punkto, jeigu agentūra sutinka, kad dalis, prietaisas arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentas yra pernelyg maži arba kad dėl kitų priežasčių neįmanoma dalies, prietaiso arba valdymo ir stebėjimo bloko komponento paženklinti jokia a punkte nurodyta informacija, į su dalimi, prietaisu arba valdymo ir stebėjimo bloko komponentu ar jų tara pateikiamą oficialų išleidimo dokumentą įtraukiama informacija, kuria nebuvo galima paženklinti tos dalies, prietaiso arba valdymo ir stebėjimo bloko komponento.“;

75) 21.B.20 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) Agentūra įdiegia sistemą, kurią taikydama galėtų tinkamai analizuoti visą gautą svarbią su sauga susijusią informaciją ir nedelsdama pateikti atitinkamoms valstybių narių institucijoms ir Komisijai visą informaciją, įskaitant rekomendacijas arba informaciją apie taisomuosius veiksmus, kurių joms būtina imtis, kad būtų laiku sureaguota į saugos problemą, susijusią su gaminiais, dalimis, prietaisais, bepiločių orlaivių sistemomis, valdymo ir stebėjimo blokais, tokių blokų komponentais, asmenimis arba organizacijomis, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2018/1139 ir jo deleguotieji bei įgyvendinimo aktai.“;

76) 21.B.70 dalis pakeičiama taip:

„21.B.70 **Sertifikavimo specifikacijos**

Agentūra pagal Reglamento (ES) 2018/1139 76 straipsnio 3 dalį parengia sertifikavimo ir kitas išsamias specifikacijas, įskaitant tinkamumo skraidyti, tinkamumo naudoti duomenų ir aplinkos apsaugos sertifikavimo specifikacijas, kuriomis kompetentingos institucijos, organizacijos ir darbuotojai gali naudotis siekdami įrodyti, kad gaminiai, dalys, prietaisai, bepiločių orlaivių sistemos, valdymo ir stebėjimo blokai ir tokių blokų komponentai atitinka to reglamento II, IV, V ir IX prieduose nustatytus susijusius esminius reikalavimus, taip pat to reglamento 9 straipsnio 2 dalyje ir III priede nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus. Tos specifikacijos turi būti pakankamai išsamios ir konkrečios, kad pareiškėjams būtų aišku, kokiomis sąlygomis išduodami, iš dalies keičiami ar papildomi pažymėjimai.“;

77) 21.B.75 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Agentūra nustato specialias išsamias gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko technines specifikacijas (specialias sąlygas), jei susijusiose sertifikavimo specifikacijose nepateikiama deramų arba tinkamų gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko saugos standartų, nes:

1. gaminio, bepiločio orlaivio sistemos arba valdymo ir stebėjimo bloko projektui būdingos naujos arba neįprastos savybės, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstos taikytinos sertifikavimo specifikacijos;

2. numatoma gaminio naudojimo paskirtis nėra įprasta arba

3. iš panašių gaminių, bepiločių orlaivių sistemų ar valdymo ir stebėjimo blokų arba gaminių ar valdymo ir stebėjimo blokų, kuriems būdingos panašios projekto ypatybės, naudojimo patirties arba nustatytų naujų pavojų matyti, kad gali susidaryti pavojinga būklė.“;

78) 21.B.80 dalis iš dalies keičiama taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Agentūra nustato tipo sertifikavimo pagrindą ir apie jį praneša pareiškėjui, siekiančiam gauti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą. Tipo sertifikavimo pagrindą sudaro:“;

b) a punktas iš dalies keičiamas taip:

i) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„tinkamumo skraidyti specifikacijos, agentūros atrinktos iš tų, kurios galioja atitinkamai gaminiui, bepiločio orlaivio sistemai arba valdymo ir stebėjimo blokui paraiškos išduoti tą pažymėjimą pateikimo dieną, ir visos pagal 21.B.75 dalies a punktą agentūros nustatytos specialios sąlygos, nebent:“;

ii) 3 papunkčio i dalis pakeičiama taip:

„i) tipo pažymėjimo atveju – įrodoma atitiktis Reglamento (ES) 2018/1139 II priede ir, kai taikytina, IX priede nustatytiems esminiams reikalavimams arba“;

c) b punktas pakeičiamas taip:

„b) (Rezervuota)“;

79) 21.B.82 dalies a punktas iš dalies keičiamas taip:

a) 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. agentūra pripažįsta arba nustato alternatyvų atitikties atitinkamiems Reglamento (ES) 2018/1139 II, IV, V ir IX prieduose nustatytiems esminiams reikalavimams įrodymo būdą;“;

80) 21.B.100 dalies a punkto įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Agentūra nustato savo dalyvavimo mastą tikrinant atitikties įrodymo veiklą ir duomenis, susijusius su paraiškomis išduoti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą, esminio pakeitimo patvirtinimą, papildomą tipo pažymėjimą, esminio remonto projekto patvirtinimą arba pagalbinių jėgainių ETSO leidimą. Šiuo tikslu ji remiasi sertifikavimo programos reikšmingų atitikties įrodymo veiklos ir duomenų grupių vertinimu. Atliekant tokį vertinimą atsižvelgiama į:

— nenustatytos rūšies neatitikties tipo sertifikavimo pagrindui, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui arba aplinkos apsaugos reikalavimams tikimybę ir

— į galimą tos neatitikties poveikį gaminio, bepiločio orlaivio sistemos ir valdymo ir stebėjimo bloko saugai ar aplinkos apsaugai,

taip pat atsižvelgiama bent į šiuos elementus:“;

81) 21.B.103 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) Agentūra išduoda orlaivio, variklio, oro sraigto arba valdymo ir stebėjimo bloko tipo pažymėjimą arba orlaivio riboto galiojimo tipo pažymėjimą, jei įvykdytos visos šios sąlygos:

1. pareiškėjas yra įvykdęs 21.A.21 dalies reikalavimus;

2. pagal 21.B.100 dalį nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma taikomo tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų;

3. nenustatyta jokių ypatybių arba savybių, dėl kurių galėtų būti pavojinga gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką naudoti, atsižvelgiant į tų dalykų naudojimo paskirtį, kuriai juos prašoma sertifikuoti.“;

82) 21.B.107 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punkto 2 ir 3 papunkčiai pakeičiami taip:

„2. pagal 21.B.100 dalies a arba b punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma taikomo tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų, ir

3. nenustatyta jokių ypatybių arba savybių, dėl kurių galėtų būti pavojinga gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką naudoti, atsižvelgiant į tų dalykų naudojimo paskirtį, kuriai juos prašoma sertifikuoti.“;

b) b punktas pakeičiamas taip:

„b) Jei pakeitimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tai, nukrypstant nuo a punkto 1 ir 2 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, agentūra gali patvirtinti orlaivio tipo pažymėjimo pakeitimą dar neįrodžius atitikties taikomam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

83) 21.B.111 dalies a ir b punktai pakeičiami taip:

„a) Agentūra išduoda papildomą tipo pažymėjimą, jei įvykdytos visos šios sąlygos:

1. pareiškėjas yra įvykdęs 21.A.115 dalies b punkto reikalavimus;

2. pagal 21.B.100 dalies a punktą nustatytu mastu dalyvaudama atliekant atitikties įrodymo patikrinimą agentūra nenustatė, kad būtų nesilaikoma taikomo tipo sertifikavimo pagrindo, tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindo, kai taikytina pagal 21.B.82 dalį, ir taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų;

3. nenustatyta jokių ypatybių arba savybių, dėl kurių galėtų būti pavojinga gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką naudoti, atsižvelgiant į tų dalykų naudojimo paskirtį, kuriai juos prašoma sertifikuoti.

b) Jei papildomas tipo pažymėjimas daro poveikį tinkamumo naudoti duomenims, tai, nukrypstant nuo a punkto 1 ir 2 papunkčių, pareiškėjo prašymu, įtrauktu į 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą, agentūra gali išduoti papildomą tipo pažymėjimą dar neįrodžius atitikties taikomam tinkamumo naudoti duomenų sertifikavimo pagrindui, jei pareiškėjas tą atitiktį įrodo iki dienos, kurią tokie duomenys faktiškai naudojami.“;

84) 21.B.320 dalies b punkto 5 papunktis pakeičiamas taip:

„5. orlaivio patikrinimas ir, jei tai bepilotis orlaivis, valdymo ir stebėjimo bloko patikrinimas;“;

85) 21.B.325 dalis pakeičiama taip:

„21.B.325 **Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas**

a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama išduoda tinkamumo skraidyti pažymėjimą (EASA 25 forma, žr. VI priedėlį) arba padaro jo pakeitimą įsitikinusi, kad laikomasi 21.B.326 dalies reikalavimų ir taikomų šio priedo A skirsnio H poskyrio reikalavimų.

b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama išduoda riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą (EASA 24 forma, žr. V priedėlį) arba padaro jo pakeitimą įsitikinusi, kad laikomasi 21.B.327 dalies reikalavimų ir taikomų šio priedo A skirsnio H poskyrio reikalavimų.

c) Naujam orlaiviui ir valstybės, kuri nėra valstybė narė, kilmės naudotam orlaiviui registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, be taikomo tinkamumo skraidyti pažymėjimo, nurodyto a arba b punkte, išduoda:

1. orlaiviui, kuriam taikomas Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedas (M dalis), – pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15a forma, žr. II priedėlį);

2. naujam orlaiviui, kuriam taikomas Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 Vb priedas (ML dalis), – pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15c forma, žr. II priedėlį);

3. valstybės, kuri nėra valstybė narė, kilmės naudotam orlaiviui, kuriam taikomas Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 Vb priedas (ML dalis), – pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15c forma, žr. II priedėlį), jei kompetentinga institucija atliko tinkamumo skraidyti patikrą;-

4. naujam bepiločiam orlaiviui, kuriam taikomas Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedas, – pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15d forma, žr. II priedėlį);

5. valstybės, kuri nėra valstybė narė, kilmės naudotam bepiločiam orlaiviui, kuriam taikomas Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedas, – pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15d forma, žr. II priedėlį), jei kompetentinga institucija atliko tinkamumo skraidyti patikrą.“;

86) 21.B.326 dalis iš dalies keičiama taip:

a) a punkto 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka patvirtintą projektą ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės narės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus ir“;

b) b punktas iš dalies keičiamas taip:

i) 1 papunktis iš dalies keičiamas taip:

— i dalis pakeičiama taip:

„i) orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka tipo projektą, patvirtintą pagal tipo pažymėjimą ir bet kokį papildomą tipo pažymėjimą, pakeitimą arba remontą, patvirtintą pagal šį priedą, ir“,

— iii dalis pakeičiama taip:

„iii) tinkamumo skraidyti patikra atliekama atitinkamai pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedo (M dalies) I poskyrį, Vb priedo (ML dalies) I poskyrį arba pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) I poskyrį;“;

ii) 2 papunktis pakeičiamas taip:

„2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka patvirtintą projektą ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės narės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus ir“;

87) 21.B.327 dalies a punktas iš dalies keičiamas taip:

a) 1 papunkčio ii dalis pakeičiama taip:

„ii) kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka projektą, agentūros patvirtintą pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba specialias tinkamumo skraidyti specifikacijas, ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės narės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus;“;

b) 2 papunktis iš dalies keičiamas taip:

i) i dalies A punktas pakeičiamas taip:

„A) orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka projektą, agentūros patvirtintą pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba specialias tinkamumo skraidyti specifikacijas ir bet kokį papildomą tipo pažymėjimo pakeitimą arba remontą, patvirtintą pagal šį I priedą (21 dalį), ir“;

ii) i dalies C punktas pakeičiamas taip:

„C) orlaivis patikrintas atitinkamai pagal Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedą (M dalį), Vb priedą (ML dalį) arba pagal Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį);“;

iii) ii papunktis pakeičiamas taip:

„ii) kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis arba bepiločio orlaivio sistema, priklausomai nuo to, kas taikytina, atitinka patvirtintą projektą ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus.“;

88) 21.B.432 dalies b punkto 1 papunkčio ii dalis pakeičiama taip:

„ii) aktualios gaminių, dalių, prietaisų, bepiločių orlaivių sistemų, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų, patenkančių į organizacijos veiklos sritį, projektavimo ir sertifikavimo imties gaminių, bepiločių orlaivių sistemų ir valdymo ir stebėjimo blokų auditus;“;

89) B skirsnio K poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„**K POSKYRIS. DALYS, PRIETAISAI IR VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKO KOMPONENTAI**“;

90) 21.B.453 dalies a punkto 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. nenustatyta jokių ypatybių arba savybių, dėl kurių galėtų būti pavojinga gaminį, bepiločio orlaivio sistemą arba valdymo ir stebėjimo bloką naudoti, atsižvelgiant į tų dalykų naudojimo paskirtį, kuriai juos prašoma sertifikuoti.“;

91) 21.B.520 dalies b punkto 4 papunktis pakeičiamas taip:

„4. orlaivio patikrinimas ir, jei tai bepilotis orlaivis, valdymo ir stebėjimo bloko patikrinimas;“;

92) B skirsnio Q poskyrio pavadinimas pakeičiamas taip:

„**Q POSKYRIS. GAMINIŲ, DALIŲ, PRIETAISŲ, VALDYMO IR STEBĖJIMO BLOKŲ IR TOKIŲ BLOKŲ KOMPONENTŲ ŽENKLINIMAS**“;

93) priedėlių (EASA FORMŲ) sąrašas iš dalies keičiamas taip:

„I priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma: Oficialus išleidimo pažymėjimas

II priedėlis. EASA 15a, 15c ir 15d formos, tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas

III priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20a forma: Skrydžio leidimas

IV priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20b forma: Skrydžio leidimas (išduotas patvirtintų organizacijų)

V priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 24 forma: Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas

VI priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 25 forma: Tinkamumo skraidyti pažymėjimas

VII priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 45 forma: Triukšmo pažymėjimas

VIII priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 forma: Orlaivio atitikties pareiškimas

IX priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 forma: Išleidimo eksploatuoti pažymėjimas

X priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 forma: Gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas

XI priedėlis. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 65 forma: Atskirasis leidimas gaminti negavus gamybinės organizacijos patvirtinimo

XII priedėlis. Skrydžio bandymo kategorijos ir susijusios bandomojo skrydžio įgulos kvalifikacijos“;

94) I priedėlyje „Oficialus išleidimo pažymėjimas – EASA 1 forma, nurodyta I priede (21 dalyje)“ EASA 1 formos naudojimo instrukcijos iš dalis keičiamos taip:

a) įvadinis sakinys pakeičiamas taip:

„Šios instrukcijos taikomos tik kai EASA 1 forma naudojama gamybos tikslais. Atkreipiamas dėmesys į Reglamento (ES) Nr. 1321/2014 I priedo (M dalies) II priedėlį ir į Deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) III priedėlį – juose aprašomas EASA 1 formos naudojimas atliekant techninę priežiūrą.“;

b) 1 dalis „PASKIRTIS IR NAUDOJIMAS“ iš dalies keičiama taip:

i) 1.1 punktas pakeičiamas taip:

„1.1. Pagrindinė pažymėjimo paskirtis – deklaruoti naujų aviacijos variklių, oro sraigtų, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų („gaminys (-iai)“) tinkamumą naudoti.“;

ii) 1.6 punktas pakeičiamas taip:

„1.6. Pažymėjimas nėra patvirtinimas, kad gaminį galima įmontuoti į tam tikrą orlaivį, variklį, oro sraigtą arba, jei tai valdymo ir stebėjimo bloko komponentas, tam tikrą valdymo ir stebėjimo bloką; tai dokumentas, galutiniam naudotojui padedantis nustatyti gaminio tinkamumą naudoti.“;

c) 5 dalies „PAŽYMĖJIMO RENGIMO INSTRUKCIJOS PAŽYMĖJIMĄ IŠDUODANČIAM ASMENIUI“ 8 langelis pakeičiamas taip:

„*8 langelis* **Dalies Nr.**

Įrašomas dalies numeris, nurodytas ant gaminio arba jo žymens ir (arba) pakuotės. Jei tai variklis, oro sraigtas arba valdymo ir stebėjimo blokas, gali būti nurodomas jo tipo žymuo.“;

95) II priedėlis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„„*II priedėlis*

EASA 15a, 15c ir 15d formos, tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas“;“

b) pridedama ši nauja EASA 15d forma:

„**Tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas – EASA 15d forma**

TINKAMUMO SKRAIDYTI PATIKROS PAŽYMĖJIMAS (TSPP)
(bepiločiams orlaiviams, atitinkantiems ML.UAS dalies reikalavimus)
TSPP Nr. .....
Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139

[KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS PAVADINIMAS]

patvirtina, kad:
□ pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį) atliko šio bepiločio orlaivio tinkamumo skraidyti patikrą:
[arba]
□ šis naujas bepilotis orlaivis:
bepiločio orlaivio gamintojas ..... bepiločio orlaivio gamintojo žymuo .....
bepiločio orlaivio registracijos Nr. ..... bepiločio orlaivio serijos numeris .....
(ir kad šis orlaivis) patikros metu laikomas tinkamu skraidyti.
Išdavimo data ..... Galiojimo pabaigos data .....
Bepiločio orlaivio skrydžio valandų skaičius patikros dieną .....
Pasirašė .....Leidimo Nr. (jei taikytina) .....

[ARBA]

[PATVIRTINTOS ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS, ADRESAS ir PATVIRTINIMO NUORODA] (*)

patvirtina, kad pagal Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedą (ML.UAS dalį) atliko šio bepiločio orlaivio tinkamumo skraidyti patikrą:

bepiločio orlaivio gamintojas ..... bepiločio orlaivio gamintojo žymuo .....
bepiločio orlaivio registracijos Nr. ..... bepiločio orlaivio serijos numeris .....
ir šis orlaivis patikros metu laikomas tinkamu skraidyti.
Išdavimo data ..... Galiojimo pabaigos data .....
Bepiločio orlaivio skrydžio valandų skaičius patikros dieną .....
Pasirašė .....Leidimo Nr. (jei taikytina) .....

==========

Pirmasis galiojimo pratęsimas. Bepilotis orlaivis atitinka Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) ML.UAS.901 dalies c punkto sąlygas.
Išdavimo data ..... Galiojimo pabaigos data .....
Bepiločio orlaivio skrydžio valandų skaičius išdavimo dieną .....
Pasirašė .....Leidimo Nr. .....
Patvirtintos organizacijos pavadinimas .....Patvirtinimo nuoroda .....

==========

Antrasis galiojimo pratęsimas. Bepilotis orlaivis atitinka Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2024/1107 I priedo (ML.UAS dalies) ML.UAS.901 dalies c punkto sąlygas.
Išdavimo data ..... Galiojimo pabaigos data .....
Bepiločio orlaivio skrydžio valandų skaičius išdavimo dieną .....
Pasirašė .....Leidimo Nr. .....
Patvirtintos organizacijos pavadinimas .....Patvirtinimo nuoroda .....

EASA 15d forma, 1 leidimas
(*) Formą pildantis asmuo gali pritaikyti ją prie savo poreikių išbraukdamas pavadinimą, patvirtinimo pareiškimą, orlaivio nuorodą ir išdavimo duomenis, kurie jam neaktualūs.“;

96) III priedėlis pakeičiamas taip:

„„*III priedėlis*

Skrydžio leidimas – EASA 20a forma

<table>
<tr><td>Kompetentingos institucijos logotipas</td><td colspan="2">SKRYDŽIO LEIDIMAS</td></tr>
<tr><td colspan="2">(*)</td><td></td></tr>
<tr><td>Šis skrydžio leidimas išduotas pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir juo patvirtinama, kad minėtas orlaivis gali saugiai skristi toliau nurodytu tikslu bei laikantis nurodytų sąlygų. Leidimas galioja visose valstybėse narėse.

Šis leidimas taip pat galioja skrydžiams į kitas ne Europos Sąjungos valstybes ir jose, jeigu iš tų valstybių kompetentingų institucijų yra gautas atskirasis patvirtinimas.</td><td colspan="2">1. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai:</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Orlaivio gamintojas ir (arba) tipas:
[jei tai bepilotis orlaivis, įrašykite valdymo ir stebėjimo bloko modelį ir žymenį]</td><td>3. Serijinis numeris:</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Skrydžio leidimas taikomas: [tikslas pagal 21.A.701 dalies a punktą]</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Turėtojas: [jei leidimas išduotas 21.A.701 dalies a punkto 15 papunktyje nurodytu tikslu, įrašoma: „registruotasis savininkas“]</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Apribojimai ir (arba) pastabos:</td></tr>
<tr><td colspan="3">7. Galiojimo laikotarpis:</td></tr>
<tr><td colspan="2">8. Išdavimo vieta ir data:</td><td>9. Kompetentingos institucijos atstovo parašas:</td></tr>
<tr><td colspan="3">EASA 20a forma, 2 leidimas
(*) (*) Naudoja registravimo valstybė.“;“</td></tr>
</table>

97) IV priedėlis pakeičiamas taip:

„„*IV priedėlis*

Skrydžio leidimas (išduotas patvirtintų organizacijų) – EASA 20b forma

<table>
<tr><td>Europos Sąjungos valstybės narės kompetentinga institucija, išdavusi patvirtinimą, pagal kurį išduodamas skrydžio leidimas, arba
„EASA“, jei patvirtinimą išdavė EASA</td><td colspan="2">SKRYDŽIO LEIDIMAS</td></tr>
<tr><td colspan="2">Skrydžio leidimą išduodančios organizacijos pavadinimas ir adresas</td><td>(*)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Šis skrydžio leidimas išduotas pagal Reglamentą (ES) 2018/1139 ir juo patvirtinama, kad minėtas orlaivis gali saugiai skristi toliau nurodytu tikslu bei laikantis nurodytų sąlygų. Leidimas galioja visose valstybėse narėse.
Šis leidimas taip pat galioja skrydžiams į kitas ne Europos Sąjungos valstybes (trečiąsias valstybes) ir jose, jeigu iš tų valstybių kompetentingų institucijų yra gautas atskirasis patvirtinimas.</td><td>1. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai:</td></tr>
<tr><td colspan="2">2. Orlaivio gamintojas ir (arba) tipas:
[jei tai bepilotis orlaivis, įrašykite valdymo ir stebėjimo bloko modelį ir žymenį]</td><td>3. Serijinis numeris:</td></tr>
<tr><td colspan="3">4. Skrydžio leidimas taikomas: [tikslas pagal 21.A.701 dalies a punktą]</td></tr>
<tr><td colspan="3">5. Turėtojas: [skrydžio leidimą išduodanti organizacija]</td></tr>
<tr><td colspan="3">6. Apribojimai ir (arba) pastabos:</td></tr>
<tr><td colspan="3">7. Galiojimo laikotarpis:</td></tr>
<tr><td colspan="2">8. Išdavimo vieta ir data:</td><td>9. Įgalioto asmens parašas:
Vardas ir pavardė:
Patvirtinimo numeris:</td></tr>
<tr><td colspan="3">EASA 20b forma, 2 leidimas
(*) (*) Skirta organizacijos patvirtinimo turėtojui.“;“</td></tr>
</table>

98) V priedėlis pakeičiamas taip:

„„*V priedėlis*

Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas – EASA 24 forma

Kompetentingos institucijos logotipas

RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAS

(*)	[Registravimo valstybė narė] [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA]	(*)
1. Valstybė ir registravimo ženklai	2. Gamintojas ir gamintojo nustatytas orlaivio žymuo	3. Orlaivio serijos numeris
4. Kategorijos		
5. Šis riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas pagal (**) [1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją] ir [Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139] išduotas pirmiau nurodytam orlaiviui, kuris pripažįstamas tinkamu skraidyti, jei bus prižiūrimas ir eksploatuojamas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ir taikomus eksploatavimo apribojimus. Be pirmiau nurodytų apribojimų taikomi ir šie: ([5]) ([8]) [Orlaivis gali būti naudojamas tarptautinės oreivystės reikmėms nepaisant pirmiau minėtų apribojimų]. Pastabos: [jei tai bepilotis orlaivis, įrašykite valdymo ir stebėjimo bloko modelį ir žymenį]		
Išdavimo data:	Parašas:	
6. Šis riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jei registravimo valstybės narės kompetentinga institucija jo nepanaikino. Prie šio pažymėjimo pridedamas šiuo metu galiojantis tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		
EASA 24 forma, 3 leidimas (*) Naudoja registravimo valstybė. (**) Netinkamą išbraukti.		

Šį riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą privaloma turėti orlaivyje per visus skrydžius.“;“

99) VI priedėlis pakeičiamas taip:

„„VI priedėlis

Tinkamumo skraidyti pažymėjimas – EASA 25 forma

Kompetentingos institucijos logotipas

TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAS

(*)	[Registravimo valstybė narė] [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA]	(*)
1. Valstybė ir registravimo ženklai	2. Gamintojas ir gamintojo nustatytas orlaivio žymuo	3. Orlaivio serijos numeris
4. Kategorijos		
5. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas pagal 1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/1139 išduotas pirmiau nurodytam orlaiviui, kuris pripažįstamas tinkamu skraidyti, jei bus prižiūrimas ir eksploatuojamas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ir taikomus eksploatavimo apribojimus. Apribojimai ir pastabos: (7) [jei tai bepilotis orlaivis, įrašykite valdymo ir stebėjimo bloko modelį ir žymenį] Išdavimo data: Parašas:		
6. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jei registravimo valstybės narės kompetentinga institucija jo nepanaikino. Prie šio pažymėjimo pridedamas šiuo metu galiojantis tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		
EASA 25 forma, 3 leidimas (*) (*) Naudoja registravimo valstybė.		

Šį tinkamumo skraidyti pažymėjimą privaloma turėti orlaivyje per visus skrydžius.“;“

100) VIII priedėlis iš dalies keičiamas taip:

a) antraštė pakeičiama taip:

„Orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos atitikties pareiškimas – EASA 52 forma“;

b) forma „Orlaivio atitikties pareiškimas“ pakeičiama taip:

<table>
<tr><td colspan="4">„ORLAIVIO / BEPILOČIO ORLAIVIO SISTEMOS ATITIKTIES PAREIŠKIMAS</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. Gaminanti valstybė</td><td>2. [VALSTYBĖ NARĖ (*) Europos Sąjungos valstybė narė (**)</td><td>3. Pareiškimo nuorodos Nr.:</td></tr>
<tr><td colspan="4">4. Organizacija</td></tr>
<tr><td colspan="2">5. Orlaivio tipas</td><td colspan="2">6. Tipo pažymėjimo nuorodos Nr.:</td></tr>
<tr><td colspan="2">7. Orlaivio registracijos numeris arba žymuo</td><td colspan="2">8. Gamybinės organizacijos identifikavimo Nr.:</td></tr>
<tr><td colspan="4">9. Variklio, oro sraigto, valdymo ir stebėjimo bloko duomenys (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">10. Pakeitimai ir (arba) techninės priežiūros žurnalas (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">11. Tinkamumo skraidyti nurodymai</td></tr>
<tr><td colspan="4">12. Nuolaidos</td></tr>
<tr><td colspan="4">13. Lengvatos, atleidimas nuo pareigų arba leidžiančios nukrypti nuostatos (***)</td></tr>
<tr><td colspan="4">14. Pastabos</td></tr>
<tr><td colspan="4">15. Tinkamumo skraidyti pažymėjimas</td></tr>
<tr><td colspan="4">16. Papildomi reikalavimai</td></tr>
<tr><td colspan="4">17. Atitikties pareiškimas
Šiuo dokumentu pažymima, kad orlaivis ir bepiločio orlaivio sistema visiškai atitinka patvirtintą tipo projektą ir 9, 10, 11, 12 ir 13 langeliuose nurodytus elementus.
Orlaivio būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.
Orlaivis sėkmingai patikrintas skrydžio sąlygomis.</td></tr>
<tr><td>18. Pasirašė</td><td colspan="2">19. Vardas ir pavardė</td><td>20. Data (metai, mėnuo, diena)</td></tr>
<tr><td colspan="4">21. Gamybinės organizacijos patvirtinimo nuoroda</td></tr>
<tr><td colspan="4">EASA 52 forma, 4 leidimas
(*) (*) Arba „EASA“, jei kompetentinga institucija yra EASA.
(**) (**) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė arba EASA.
(***) (***) Netinkamą išbraukti.“;</td></tr>
</table>

c) Orlaivio atitikties pareiškimo (EASA 52 formos) naudojimo nurodymai iš dalies keičiami taip:

i) antraštė pakeičiama taip:

„**Orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos atitikties pareiškimo (EASA 52 formos) naudojimo nurodymai**“;

ii) 1 dalis „PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS“ pakeičiama taip:

„1. PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS

1.1. Orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos atitikties pareiškimo, kurį išduoda pagal 21 dalies A skirsnio F poskyrį gaminanti gamybinė organizacija, naudojimas aprašytas 21.A.130 dalyje ir susijusiose priimtinose atitikties užtikrinimo priemonėse (AMC).

1.2. Orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos atitikties pareiškimo (EASA 52 formos), išduodamo pagal 21 dalies A skirsnio G poskyrį, paskirtis – atitinkamos gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimo turėtojui suteikti galimybę pasinaudoti privilegija iš registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos gauti atskirą orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir paprašius – triukšmo pažymėjimą.“;

iii) 3.2 punktas pakeičiamas taip:

„3.2. Atitikties pareiškimas registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai gali būti išduotas tik tuo atveju, jei yra patvirtintas orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos, juose montuojamų gaminių, ir, jei tai – bepiločio orlaivio sistema, valdymo ir stebėjimo bloko projektas.“;

iv) 3.4 punktas pakeičiamas taip:

„3.4. Į atitikties pareiškimą neturėtų būti įtraukiami tie įrangos elementai, kuriuos gali reikėti įmontuoti siekiant užtikrinti taikomų eksploatavimo taisyklių laikymąsi. Tačiau kai kuriuos tokius atskirus elementus galima nurodyti 10 langelyje arba patvirtintame tipo projekte. Todėl operatoriai turėtų atminti, kad jie, vykdydami konkrečią savo veiklą, privalo užtikrinti atitiktį taikomoms eksploatavimo taisyklėms.“;

v) 9 langelis pakeičiamas taip:

„*9 langelis*. Išsamiai nurodomas variklio ir oro sraigto tipas (-ai), nurodytas (-i) atitinkamame tipo pažymėjime ir su juo susijusiame duomenų lape. Taip pat būtina nurodyti gamybinės organizacijos suteiktą jų identifikavimo numerį ir susijusią vietą. Jei tai bepiločio orlaivio sistema, nurodomas visas valdymo ir stebėjimo bloko tipas, koks įrašytas atitinkamame tipo pažymėjime, to bloko susijęs duomenų lapas ir gamybinės organizacijos suteiktas jo identifikavimo numeris.“;

vi) 11 langelis pakeičiamas taip:

„*11 langelis*. Visų taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų (arba lygiaverčių nuostatų) sąrašas ir atitikties deklaracija, nurodant konkretaus orlaivio / bepiločio orlaivio sistemos, įskaitant gaminius, įmontuotas dalis, prietaisus ir įrangą, ir, jei tai – bepiločio orlaivių sistema, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų atitikties nustatymo metodą. Turi būti nurodytos visos būsimų atitikties reikalavimų taikymo datos.“;

vii) 17 langelis pakeičiamas taip:

„*17 langelis*. Kad atitikties pareiškimas būtų galiojantis, turi būti išsamiai užpildyti visi formos langeliai. Bandomojo skrydžio ataskaitos kopija kartu su užregistruotais defektais ir informacija apie jų pašalinimą turi būti saugomi gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo tvarkomoje byloje. Šią ataskaitą kaip tinkamą turi pasirašyti atitinkamas sertifikavimo personalas ir orlaivio įgulos narys, pvz., pilotas bandytojas arba bandomojo skrydžio inžinierius. Atliekami skrydžio bandymai – tai skrydžio bandymai, parengti taikant gamybos sistemos kokybės valdymo elemento kontrolės procedūras, nustatytas 21.A.139 dalyje, visų pirma jos d punkto 2 papunkčio vi dalyje, kuriomis siekiama užtikrinti, kad orlaivis atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad jo būklė atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus.

Pateiktų (arba prieinamų) gaminių, skirtų su orlaivio saugiu eksploatavimu susijusiems šio pareiškimo aspektams pagrįsti, sąrašas turi būti saugomas gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimo turėtojo tvarkomoje byloje.“;

101) X priedėlyje pirmoji forma (EASA 55a forma, 3 leidimas) pakeičiama taip:

„[VALSTYBĖ NARĖ] (*)
Europos Sąjungos valstybė narė (**)

GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMAS
Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (*)].21G.XXXX

Remdamasi šiuo metu galiojančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1139 ir Komisijos reglamentu (ES) Nr. 748/2012 ir atsižvelgdama į toliau nustatytas sąlygas [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA] patvirtina, kad:

[ĮMONĖS PAVADINIMAS IR ADRESAS]

kaip gamybinė organizacija pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) A skirsnį yra patvirtinta gaminti gaminius, dalis, prietaisus, valdymo ir stebėjimo blokus ir tokių blokų komponentus, išvardytus pridedamoje patvirtinimo specifikacijoje, ir išduoti susijusius pažymėjimus pagal pirmiau pateiktas nuorodas.

SĄLYGOS:

1. Šio patvirtinimo taikymo sritis apribota tuo, kas nurodyta pridedamose patvirtinimo sąlygose.
2. Pagal šį patvirtinimą privaloma laikytis patvirtintos gamybinės organizacijos žinyne nustatytos tvarkos.
3. Šis patvirtinimas galioja tol, kol patvirtinta gamybinė organizacija atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) reikalavimus.
4. Jei laikomasi pirmiau nurodytų sąlygų, šio patvirtinimo galiojimo trukmė neribojama, nebent patvirtinimo atsisakoma, jis pakeičiamas kitu, sustabdomas jo galiojimas arba jis panaikinamas.

Pirmojo išdavimo data: .....
Šio pakeitimo data: .....
Pakeitimo Nr.: .....
Pasirašė: .....
Kompetentingos institucijos vardu: [KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS NUORODA (**)]

EASA 55a forma, 4 leidimas
(*) Arba „EASA“, jei kompetentinga institucija yra EASA
(**) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė.“;

102) XI priedėlis pakeičiamas taip:

„„*XI priedėlis*

Atskirasis leidimas gaminti neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo – EASA 65 forma

Atskirasis leidimas, nurodytas I priedo (21 dalies) F poskyryje

[VALSTYBĖ NARĖ] (*)
Europos Sąjungos valstybė narė (**)
ATSKIRASIS LEIDIMAS GAMINTI NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO

[PAREIŠKĖJO PAVADINIMAS]
[PREKYBINIS PAVADINIMAS (jei kitoks nei pareiškėjo pavadinimas)]
[TIKSLUS PAREIŠKĖJO PAŠTO ADRESAS]
Data (diena, mėnuo, metai)
Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (**)].21F.XXXX

Gerbiamieji [pareiškėjo pavadinimas],

įvertinus Jūsų gamybos patikros sistemą nustatyta, kad ji atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) A skirsnio A ir F poskyrių reikalavimus.

Todėl, atsižvelgdami į toliau nurodytas sąlygas, pripažįstame, kad toliau nurodytų gaminių, dalių, prietaisų, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų atitiktį galima įrodyti pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) A skirsnio F poskyrį.

Kiekis, vnt. Gaminio numeris Serijos numeris

ORLAIVIS

DALYS

Šiam atskirajam leidimui taikomos sąlygos:
1. leidimas galioja tol, kol [įmonės pavadinimas] atitinka Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 I priedo (21 dalies) A skirsnio A ir F poskyrių reikalavimus;
2. pagal šį leidimą privaloma laikytis [įmonės pavadinimas] vadove Nr. ....., leidimo data ....., nustatytos tvarkos;
3. leidimas nustoja galioti .....
4. [įmonės pavadinimas] pagal Komisijos reglamento (ES) Nr. 748/2012 21.A.130 dalį išduotą atitikties pareiškimą pagal ..... procedūrą, nustatytą nurodytame vadove, patvirtina šį atskirąjį leidimą išduodanti institucija;
5. [įmonės pavadinimas] šį atskirąjį leidimą išduodančiajai institucijai nedelsdama praneša apie bet kokius gamybos patikros sistemos pakeitimus, galinčius turėti įtakos šiame leidime nurodytų gaminių, dalių, valdymo ir stebėjimo blokų ir tokių blokų komponentų patikrai, atitikčiai arba tinkamumui naudoti.

Kompetentingos institucijos vardu: [KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS NUORODA (*) (**)]
Data ir parašas

EASA 65 forma, 4 leidimas
(*) Arba „EASA“, jei kompetentinga institucija yra EASA.
(**) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė. [Taikomame reglamente vartojamas žodžių junginys „ne valstybė narė“.]“.“

II PRIEDAS

Deleguotojo reglamento (ES) 2019/945 priedas iš dalies keičiamas taip:

1) 2 DALYJE „C1 klasės bepiločio orlaivio sistemai keliami reikalavimai“ 15 punktas pakeičiamas taip:

„15. UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo ir stebėjimo bloko baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotoliniam pilotui liktų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;“;

2) 3 DALYJE „C2 klasės bepiločio orlaivio sistemai keliami reikalavimai“ 17 punktas pakeičiamas taip:

„17. UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo ir stebėjimo bloko baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotoliniam pilotui liktų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;“;

3) 4 DALYJE „C3 klasės bepiločio orlaivio sistemai keliami reikalavimai“ 13 punktas pakeičiamas taip:

„13. UAS turi aiškiai įspėti nuotolinį pilotą, kai bepiločio orlaivio arba jo valdymo ir stebėjimo bloko baterija nusenka iki žemo lygio, kad nuotoliniam pilotui liktų pakankamai laiko saugiai nutupdyti bepilotį orlaivį;“.